

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Volilna kampanja IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Današnje volitve v občini Gorjani

S fizičnim in moralnim pritiskom skušajo vplivati na prebivalstvo vasi Brega in Filipane

Ze deset dni živi prebivalstvo Filipane in Brega v občini Gorjani pod pritiskom. Vsi tisti, ki jih imajo za odgovorne, ker so ljudje vrnili videmskemu prefektu volilna potrdila, so bili obveščeni, da je bilo njihovo dejanje protizakonito in jih zaradi tega lahko prijavi sodišču ter dobe celo tri leta zapora. Od kar so vrnili ljudje iz vasi Brega in Filipan prefektu volilna potrdila, je na tem področju več karabinjerjev. Videti je, da niso samo tisti, ki so pred časom prišli iz Gemone, temveč tudi iz Vidma. Med njimi je baje tudi narednik notranje uprave iz Vidma, da bi jih zopet odklonili; naslednji dan pa so jih morli vsi sprejeti, ker so jim jih izročili občinski uslužbenci v spremstvu karabinjerjev iz Gemone. Vse oblasti nadaljujejo z agitacijo in skušajo spraviti danes, 30. novembra ljudi na volišče. Celo za vzdržnost pri volitvah groze z zaporom.

Vse to je pravi fizični in moralni terorizem. Fizični, ker se po Bregu in Filipan sprehajajo orožniki karabinjerji, in groze z zaporom. Moralni pritisk pa izvajajo predvsem cerkvene oblasti, ki izkoriščajo verska čustva tega preprostejšega gorskega ljudstva v politične namene. Z orožjem skušajo prepričevati in dajajo razumeti, če bodo volitve potekale v redu, se bo morda našel način, da se bo lahko šlo mimo tega, kar se je do sedaj zgodilo. Zal je prebivalstvo prepričano samo sebi. Če bi hotel kdo ljudem objasniti položaj, da je zakon pravzaprav na njihovi strani, bi italijanski tisk takoj kričal, da prihajajo med ljudi razni "titovski agenti od zunaj".

Toda čeprav prepričano samo sebi, reagira prebivalstvo na vse dogodke pravilno. V zadnjem času so poskušali po popolnoma legalni poti doseči, da bi Breg in Filipan pripadala občini Brdo in Tarcent. Prebivalstvo Filipane je pri notarju uspešno dobilo akcijo, kakor je že prej isto napravilo tudi prebivalstvo Brega. Verjetno bi tudi oblasti ne imele nič proti, če bi občini Tarcent sprejela vse Filipan. Za vas Brega pa nastaja težava, ker se hoče vključiti v slovensko občino Brdo. Bolj bi jim bilo po godu, če bi dve vasi ostali v občini, ki je furlanska, ker jim je tako lažje porinili slovenske vasi. V nasprotnem primeru pa bi bilo Filipan in Breg v občini Brdo, ki je slovenska, težje raznaroditi.

Zimska pomoč brezposelnim
Povišek vstopnine za zabavne prireditve
GORICA, 29. — V zadnjem uradnem listu je bil objavljen zakon o ustanovitvi sklada za zimsko pomoč brezposelnim. Zakon odreja, da bodo prihodek iz tega sklada namenili za pomoč brezposelnim. Vstopnina do 100 lir za 5 lir, od 101 do 200 lir za 10 lir, od 201 do 400 za 20

Delavci in komintormistične članske izkornice
TRIZIC, 29. — Komintormistična partija je uvedla vsakoletno razdeljevanje izkornic, da bi vsaj na tak način držali skupaj delavce partijskih celic. Zdravstveni jadranski ladjedelnic, ki vedno bolj vidijo, kako je politika italijanske partije podrejena politiki Sovjetske zveze.

Cepprav razdeljujejo partijske izkornice z vse močnimi grožnjami, je med delavstvom vedno večji odpor proti sprejemanju partijskih izkornic. To se je pokazalo nedavno v Zdravstvenih jadranskih ladjedelnicah v Trizicu in tudi v kemični tovarni Solvay. Večje število delavcev je odklonilo izkornice. Kasneje so jih nekateri pod pritiskom ponovno sprejeli.

Iz tega se vidi, kako delavci v delavskih središčih spoznavajo, da pod zastavo stalinskega "ekonomizma" in "internacionalizma" ni mesta za resnične boje za socializem, ampak da se za to zastavo v resnici skrivajo sovražni ljudstva, ki si siri v svet sovjetske propagandne parole, ki nimajo nič skupnega z interesi italijanskega proletariata.

Imenovanje novega upravnega odbora Trgovinske zbornice
GORICA, 29. — Z odlokom z dne 28. nov. št. 2960 je goriški prefekt imenoval nov upravni odbor Trgovinske zbornice. Člani novega odbora so: Ivan Bigot, predstavnik trgovcev; Ivan Grassilli, predstavnik industrijcev; Pir Locatelli, predstavnik poljedelcev; Evarist Lutman, predstavnik neposrednih delovalcev; Anton Coppivez, predstavnik delavcev in Attilio Scarelli, predstavnik obrtnikov.

Torjan
Jeremijo Cudizio pok. Emilija, starega 31 let, so varnostni organi aretirali, ker so ga našli v preveč vinjenem stanju. Plačati bo moral kazen.

Kratke vesti iz beneških vasi
Brdo
Ze mesec in pol je naša občina brez občinskega tajnika. Tisti, ki je prišel nadomestovati prejšnjega, ki je bil premeščen, je zapustil Brdo pred mesecem in pol. Vse ta čas je občina čakala, da bi prevzel svoje mesto novo imenovani tajnik. Končno smo zvedeli, da bo 1. decembra le prišel in prevzel svoje posle.

Neme
Videmski sodišče je objavilo domnevno smrt Alojza Sturma pok. Andreja, roj. v Nemah 27. decembra 1914. Od leta 1943, ko se je bojeval na ruski fronti, ni bilo več o njem glasu. Tako je bil proglašen za mrtvega od datuma 26. januarja 1943.

Št. Peter Slovenov
Sodnim oblastem je bil prijavljen David Pojana, star 41 let. Prijavili so ga, češ da je bil agent civilne policije. Podobni primeri se dogajajo čisto v Benečiji. Videti je, kot da bi začeli prav v Beneški Sloveniji oblasti borbo proti tistim, ki karkoli rečejo proti karabinjerjem, policiji, častnikom ali podčastnikom vojske.

Čedad
Danes bo v Vidmu nogometna tekma med Udinese in Triestino. Organizirali so poseben vlak, ki bo odpeljal iz Ceda ob 13.15.

Dobro
Danes bo v Vidmu nogometna tekma med Udinese in Triestino. Organizirali so poseben vlak, ki bo odpeljal iz Ceda ob 13.15.

Št. Peter Slovenov
Sodnim oblastem je bil prijavljen David Pojana, star 41 let. Prijavili so ga, češ da je bil agent civilne policije. Podobni primeri se dogajajo čisto v Benečiji. Videti je, kot da bi začeli prav v Beneški Sloveniji oblasti borbo proti tistim, ki karkoli rečejo proti karabinjerjem, policiji, častnikom ali podčastnikom vojske.

Čedad
Danes bo v Vidmu nogometna tekma med Udinese in Triestino. Organizirali so poseben vlak, ki bo odpeljal iz Ceda ob 13.15.

Dobro
Danes bo v Vidmu nogometna tekma med Udinese in Triestino. Organizirali so poseben vlak, ki bo odpeljal iz Ceda ob 13.15.

Št. Peter Slovenov
Sodnim oblastem je bil prijavljen David Pojana, star 41 let. Prijavili so ga, češ da je bil agent civilne policije. Podobni primeri se dogajajo čisto v Benečiji. Videti je, kot da bi začeli prav v Beneški Sloveniji oblasti borbo proti tistim, ki karkoli rečejo proti karabinjerjem, policiji, častnikom ali podčastnikom vojske.

Čedad
Danes bo v Vidmu nogometna tekma med Udinese in Triestino. Organizirali so poseben vlak, ki bo odpeljal iz Ceda ob 13.15.

Dobro
Danes bo v Vidmu nogometna tekma med Udinese in Triestino. Organizirali so poseben vlak, ki bo odpeljal iz Ceda ob 13.15.

DEL KNJIZNICE ZVEZE SLOVENSKEH PROSVETNIH DRUŠTEV

Knjižnica ZSPD v Gorici

Poleg ljudske deluje tudi študijska knjižnica - V čitalnici so na razpolago bralcem vsi napredni slovenski časopisi in revije

manjšine v goriškem občinskem svetu, urejal tov. Paglavac knjige, revije in časopise in skrbel za stalno izpolnjevanje knjižnice, dokler ga ni smrt iztrgala iz njegovega delovnega okolja. Njegovo delo so potem nadaljevali drugi, zlasti sedanja knjižničarka. V okviru razpoložljivih sredstev skuša biti knjižnica na tekočem, zlasti z novimi slovenskimi deli. In sedaj so njene knjižne police že toliko zapolnjene, da lahko zadovoljijo tudi najbolj zahtevnega ljubitelja knjig. Med tistimi, ki si knjige izposojajo, so ljudje vseh stanov in starosti, vendar prevladujejo najstarejši in pa, kar je zelo razveseljuje, tudi mladina, medtem ko so obiskovalci srednjih let razmeroma najmanj zastopani. Knjižnico obiskujejo največ ljudje iz mesta, ker imajo okoliški kraji vsak svojo krajevno prosvetno knjižnico. Poleg Ljudske obstoja kot poseben odsek tudi študijska knjižnica, ki je prav tako že precej izpolnjena s knjigami iz področja znanstvenih in strokovnih knjig. Ta odsek je bil ustanovljen že pred letom, ko je na razpolago učiteljem in profesorjem. Ko se bo zbirka v njem popolnoma urejena, bodo knjige na razpolago tudi našim učencem in mladini. V prvi vrsti akademikom. V tej zbirki je med drugim nekaj primerkov zanimivih pedagoških spisov iz predvojnega doba, ki jih je sedaj že redko dobiti. V čitalniški oddelku knjižnice so zlasti čez dan stalni gostje upokojenci, ki imajo tu največ časa za branje, medtem ko si drugi utegejo ogledati časopise iz zvečer. Tu imamo vse napredne slovenske časopise in revije iz zamejstva in svobodne domovine, tako da si čitatelji lahko ustvarijo točno sliko o položaju doma in v svetu in da se lahko pravilno orientirajo. O prosvetnih, gospodarskih in poučnih predavanjih, ki jih je Zveza slovenskih prosvetnih društev v okviru Ljudske čitalnice organizirala vsako zimo in so na programu tudi letos, bomo spregovorili drugič. Vse to tako mnogovrstno kulturno-prosvetno delo je v veliko oporo Slovincem v Italiji, ki ne dobivamo od italijanske vlade in njenih organizacij nobene podpore za naše kulturne organizacije. Njegov izvedba pa je bila mogoča le z moralno podporo bratov

LOTERIJA

BARI	80	36	39	22	20
CAGLIARI	53	60	65	90	18
FIRENZE	80	53	62	37	7
GENOVA	53	33	2	23	80
MILANO	16	36	53	45	34
NAPOLI	79	64	8	50	67
PALERM	85	66	2	45	3
ROMA	16	52	25	48	45
TORINO	6	27	72	35	81
VENEZIA	54	28	30	61	3

ROJSTVA, SMRTI IN POROKI
GORICA, 29. — V goriški mestni občini je bilo od 23. do 29. novembra t. l. 4 rojstev, 15 primerov smrti, 4 vknjižene poroke in 3 poroke.

Rojstva: Ivan Serra, Enzo Portelli, Lavra Sequi, Anamarija Bressan.
Smrti: 66-letni pleskar Ivan Unfer, 58-letna gospodinja Liduina Morsan por. Zorzin, 69-letni upokojenec Ivan Valentini, 86-letna gospodinja Ivanca Grapulin vd. Lutman, 66-letna babica Clarice Gasparini por. Panizza, 3 mesece star Silvan Harej, 78-letni upokojenec Franc Jožef Valent, 73-letni kmet Andrej Klavčič, 69-letni kmetič delavec Ivan Persič, 85-letna trgovka Augusta Clement, 68-letna gospodinja Anastazija Plesničar vd. Bordachia, 49-letna gospodinja Francka Rakla por. Sardelli, 83-letni graver Rudolf Delmestri, 83-letni zidar Rafael De Panfilis.

Vknjižene poroke: mehanik Zoro Jarec in gospodinja Bogomila Tinta, delavec Anton Visintini in gospodinja Marija Pavšič, gospodar Ivan Emil Sokol in gospodinja Lojzka Miligoj, mehanik Sergej Louvier in gospodinja Karmen Jakonič.

Poroke: oženik Ivan Michel in gospodinja Olga Stifilgoj, zidar, Anton Barbarino in gospodinja Ema Di Lenardo, mizar Pavel Droschig in tkalka Zora Vizintin.

SPORTNE VESTI
KOSARKA
Goriziana - Gallarate
Danes bo Goriziana igrala svojo letošnjo sedmo prvenstveno tekmo. Gostje so iz Gallarate, ki je trenutno na zadnjem mestu v lestvici z eno točko. Goriziani so v nedeljo v Bologni pokazali nov elan v igri in v tehniki, tako da smo lahko prepričani, da bo odsej slo nekoliko boljše za goriško moštvo, ki je navajeno skoro samo na poraze. V mestu pa se širijo govorice, da misli vodstvo društva Goriziana postaviti na trenersko mesto kakega ameriškega trenerja, ki je sedaj nastanjen v Trstu pri ameriških vojaških silah. Tako bi torej moral Gubana zapustiti svoje mesto. Drugi glasovi pa pravijo, da bosta odsej naprej igrala v moštvo dva Amerikanca, ki sta tudi nastajena v Trstu. Gostje so do sedaj remizirali v eni tekmi, izgubili so jih pet, zabil so 208 košev, dobili so jih pa 324. Goriziani pa so zmagali v eni tekmi, zabil so 238 košev, dobili pa so jih 289. Tekma se bo začela, kot običajno, ob 11. uri.

NOGOMET
Prvenstvo drugega razreda
Po dolgem času se bo začelo danes tudi pokrajinsko prvenstvo drugega razreda. V goriškem turnirju najdemo tople stene imena, ki smo jih že srečali lani. Iz Gorice sodeluje por. Gorizia, ki je nova, Edera, Fiamma, ki sta že lani igrali v tem prvenstvu, iz Standerže je rezervno moštvo Juventine, iz Podgore je ena ekipa, ki je tudi že lani sodelovala, nato imamo Italo iz Gradiške, ekipo iz Moše, iz Mariana, iz Krmina, iz Romansa in ekipo Juventus. Današnje tekme so naslednje: v Sovodnjah bo igrala Juventina B proti Krminu B, na stadionu se bo Pro Gorizia pomerila z Italo, v Moši bo gostovala ekipa iz Mariana, na Ročah se bosta pomerili Edera in Fiamma, na igrišču v Podgori bo proti domačinom igrala Juventus, počivala pa bo ekipa iz Romansa. V Sovodnjah se bo tekma začela ob 14.30 uri. Vabljivi vsi ljubitelji nogometa.

V PROSVETNI DVORANI NA KORZU

BO DANES 30. NOVEMBRA KONCERTIRAL

MOŠKI PEVSKI ZBOR IZ DOLINE PRI TRSTU

Na sporedu bodo sledeče pesmi:

Triglav (Jakob Aljaž), Na planine (Sattner), Zavrski fantje (E. Adamič), Bolen mi leži (R. Simoniti), Vasovalec (E. Adamič), Pogled v nedolžno oko (Sattner), Planinska roža (Ipavec), O kresu (P. Jereb), Domovini (Ipavec), Vasovalec II (F. Venturini), Na dan (J. Aljaž), Ljubezen in pomlad (A. Medved), Na trgu (V. Mirk), Planinska (Foerster), Jadransko morje (A. Hajdrih) in Mlaj (I. Zajec).

Namesto vsiopinne bodo pobirali prostovoljne prispevke pri vходу.

LEPA KNJIGA Miklavža

je najlepše darilo za
Jurčič: Zbrano delo, V. del, platno . . . 900.—
Priatelj: Izbrani esej, I. del, platno . . . 1500.—
Reed: Deset dni, ki so pretresli svet, popl. . . 850.—
Matavuli: Bakonja ira Brne, popl. . . 500.—
Dijlas: Legenda o Njegošu, broš. . . 400.—
Defoe: Robinson, broš. . . 250.—
Valjavec: Zivalske pripovedke, broš. . . 200.—
DOBITE JIH V SLOVENSKEH KNJIGARNAH V TRSTU, GORICI IN SESLJANU.

AVTORIZIRAN GEOMETER

prevzema vse posle za vknjiženje zemljišč in izdeluje načrte stanovanjskih hiš po ugodnih cenah. — Pojasnila in pomoč pri zidanju po načrtu «Aldisio».

UL. MACHIAVELLI 17, VRATA 7

JADRANSKI KOLEDAR

JE KNJIGA NAŠIH KRAJEV IN NAŠIH LJUDI. ZATO SPADA V VSAKO SLOVENSKO HIŠO.

JADRANSKI KOLEDAR IZIDE TE DNI!

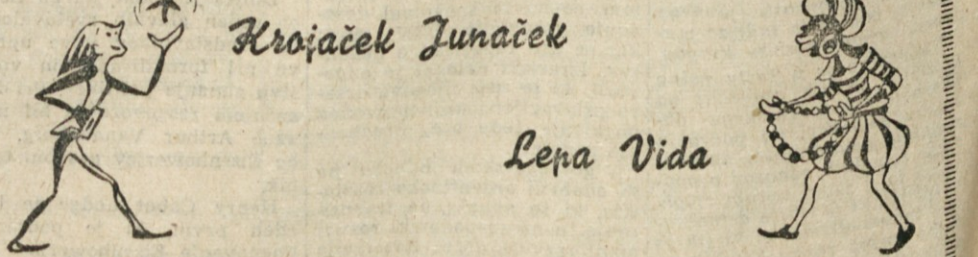
Krojaška delavnica

za dame in gospode
CARLO MILETICH
TRST, UL. MILANO 25 - III

Ima v zalogi vzorce
«LA SARTOTECNICA» - Milano

Solidna in točna postrežba

NOVOST!

Krojaček Junaček
Lepa Vida

DRAGO PETKOVEK

RADIJSKE PRAVLJICE

Ilustracije: prof. GROM

Sirota Jerica

Sr. Miklavž na radiu

NAJLEPŠE MIKLAŽEVO DARILLO VELIKIM IN MALIM!
DOBITE JIH V SLOVENSKEH KNJIGARNAH V TRSTU, GORICI IN V SESLJANU

Naš tedenski pregled

Praki proces se je končal z enajstimi smrtnimi obsodbami in s tremi obsodbami na doživotno ječo, pravzaprav, doživotno prisilno delo. Tako krivca konca te tragične sodbe jarse menda nihče ni pričakoval; mirno lahko rečemo, da je sodba presenetljiva in prestrašila svet, ki je vendarle vajen že marsičesa iz moskovskega palačuka.

Po brutalnosti in ciniznosti je tajni proces na Panckracu preseljen vse, kar smo v zadnjih letih opazovali podobnega v satelitskih državah, in neopredeljeno spominja na velike čistke, s katerimi se je v letih pred drugo svetovno vojno Stalin iznebil vseh konkurentov, na procese, ki jih je v mojitroko toko zvečeval sedanjim sovjetskim zunanji ministru Višinski.

Na Češkem pa ne gre samo za to. Brutalni konci praškega procesa nam razkazuje, kakšno globočito mora biti kriza v CSR, kako veliko mora biti nezadovoljstvo ljudstva, če ga je treba strahovati s takimi sredstvi. In ker je le lep del procesa, prtel okoli gospodarskih upravnih, nam omogoča vsaj približno slutnjo, kakšen mora biti gospodarski položaj v CSR, ki ga je ustvarila popolna odvisnost od ZSSR, in s kakšno sovrzanimi očmi morajo Čehi gledati na suženjsko izkoriščanje svoje dežele.

CSR, zlasti Češka, je v vsem svojem bloku daleč najbolj kulturna dežela in obnem tudi industrijsko in sploh gospodarsko daleč najbolj razvita. Ze zaradi tega je moskovsko suženstvo tam najbolj občutno; zaradi tega je bil tudi potrebno, poseči za zadrževanje ljudstva po bolj surovih sredstvih kot v ostalih satelitskih deželah.

Vsek českoslovaški državljani je lahko tudi po tistem, kar mu je praški radio serual s procesa, kamor so imeli vsaj malo redki izbranci, na to pogled sprevidel, kako iz tega zvitke so vse obtožbe, kakšno krivdino so konstruirali, in kako otroče neboljnost so v njem cinizem.

Pa naj bi našim močtem verjetno niti ni šlo za to, da bi svojo obrt spretnosti opravili: bolj kot je bila vsa zlaganost procesa razvidna, bolj je dosegel svoj strahovalni namen. Pravičljivi so morali spoznati, da za nekatere grehe — in to predvsem kritično gledanje na ZSSR — ni odpustjenja. Vse to je bila navlaka, efurirana dekoracija, ki je nudila nekak zunanje forme ne le za fizično likvidacijo cele garniture českoslovaških voditeljev, temveč predvsem za zadrževanje.

Kakšno brdiko norčevanje iz pravice in iz vsega českoslovaškega ljudstva je bil ves proces na Panckracu, naj pokaže nekaj primerov.

Obtoženci (Vavra Hajdu), ki je bil namestnik zunanjega ministra, pred tem pa stalni delegat CSR pri Združenih narodih, pokažejo fotografijo, in obtoženo spozna na njej Sira Gladuina Jebba, britanskega delegata pri OZN. Kakšen stek — delegat pri OZN po znanem drugemu delegatu pri OZN! In zaključek: Hajdu je imel stek imperialisti, kapitalisti itd. itd.

Na podobnih dokazih je bil zgrajen ves proces na Panckracu, kadar ni zadostovalo, ki je kot dobro navit gramofon zadržal svojo lekcijo, polno najstrahotnejših samoočnih in, sednja, »kešanj«. Morda edini, ki je v to grajo vnese oseben notos, je bil Andrej Simone, ki je prosi, da se mu pošlje na prelo. Prošnja so mu ušla. In ilustracija naj navedemo, da je napovedavac praškega sodnega komplementa to izjavo, češ: »To je hinavski v svoji prelo, izbran med najzvestejšimi, ni mogel verjeti, da bo sodba tako krupna.«

Ze zadnje smo poudarili, da je antisemitizem, ki ga je praški proces sprožil, sredstvo za zadrževanje odgovornosti za sovjetsko karikaturo socializma na določeno skupino ljudi, ki je že Hitler napravil vse grehe tega sveta. Vendar je težko tako verjeti, da bo šel v Praški antisemitizem tako daleč, čeprav so bili znaki protizidovske orientacije že prej vidni predvsem v ZSSR.

Med obtožbami je bilo posebno alati, da je obtoženec in ta in ta »Zid iz meščanske družine. To ni bila samo ugotovitev, temveč tudi obtožba, da ni več žil! Kajti tudi on je bil »Zid iz meščanske družine in z njim vred Engels. Antisemitizem, ki ga je tačno pokazal praški proces, je nam tudi določeno zupri namreč preorientacijo soje od nekdanje podpore arabskim državam, Izrael je svojo etni veliki meri izvojeval prav v CSR. Dones pa se je v Praški spremenil v »orodje ameriškega imperializma proti arabskim državam.«

Zdi se, da se bo take vrste podpiranje arabskih držav, ki jo počenja ZSSR nahajati proti zahodnim državam, nade-

ljevalo s podobnimi antisemitizemskimi procesi. Vse kaže, da sta zjad na vrsti Gomulka na Poljskem in Ana Pauker v Romuniji. Ana Pauker ni samo »Zid iz meščanske družine, temveč celo hči židovskega rabina, ki se je izselil v Izrael. Njen greh je torej na dlani.

*** In češko ljudstvo, ki ga vlada do s tako gubernatorskimi metodami? Svetovni tisk je proces v Praški primerjal z različnimi podobnimi »proces« v zgodovini, med drugimi tudi s procesom proti Janu Husu, ki je leta 1415 zgorel na gredici.

Vendar ne gre tu samo za obliko procesa, temveč še mnogo bolj za njegov pomen, za cilj, ki ga je hotel dobiti. Tu imajo Čehi v svoji zgodovini zelo podoben primer: dnevi po Beli gori (1620), ki jo imenujejo češka narodna katastrofa, ker je uničila zadnje sled češke samostojnosti. Takrat so na Karlovem mostu v Praški visele odsekanke glave čeških veljakov in zgoreli opomniki, kako se kaznuje pokorščina cesarju. In četudi verjetno Stalinski in ostali obsojenci ne bodo javno viseli, bo njihova smrt zgorela opomnik, kako se kaznuje nepokorščina črskati ZSSR — čeprav v njihovem primeru o dejanski nepokorščini najbrž sploh ne moremo govoriti. Služili pa bodo v opomin tistim, ki bi jim podobne samomorilске misli utegnile pasti v glavo.

Da, praški proces je bil pogrebnim pesem českoslovaški neobdvisnosti.

*** Oglejmo se še malo po naši bližnji sosedji, ki tako neta sili v naš željniki. V Italiji je zjad na dnevnem redu volilna reforma. Odkar so demokristiani dobili pristaneke ostalih sredinskih strank, predvsem pa socialno-demokratskega vodstva, imajo, kot vse kaže, zmago že v žepu. Uradno gre za sredstvo v borbi proti kominformizmu. Ne glede na to, da kominformizma nevarnost v Italiji ni tako velika, kot jo slikajo — in bi bila ob drugični politiki vlade še manjša — kažejo številne okoliščine, da je volilna reforma preračunana enostavno na to, da demokristiani se bolj utrdijo svojo samovlado, ki jim jo je prinesla srečna konstelacija pogojev 18. aprila 1948.

Te dni je zahodnomorski notranji minister Leoh predložil svoj načrt volilnega zakona za politve, ki bodo tam prihajalo leto. Njegov načrt se sicer po čisto tehničnih določilih razlikuje od Seelbovega, ima pa isti namen — namreč, da se Adenauer obdrži na vladi. Načrt je prirejen tako, da se, če ne bo velikih presenečenj, utrjuje vladne pozicije Adenauerjeve stranke, ki je — kakšno čudno naključje — tudi demokristjanska. V Zahodni Nemčiji pa ti načrti niso naprepanji proti kominformizmu, katerih moč je tam neznatna, temveč proti socialnim demokratom.

V obeh primerih imamo isto stranko, ki hoče utrditi svoj prevladujoči položaj z nekam nepoštenimi sredstvi, nasprotnik pa je v obeh primerih drugačen. Mislimo, da je stvar precej prozorna. Okoli demokristjanskih strank se danes zbirajo najbolj reakcionarne družbene sile, ki hočejo ohraniti svoje pozicije in zavreti vsak napredek. Vatikani je postal pribežališče evropske reakcije.

Vsekakor ima večjo srečo De Gasperi, ki mu stojijo nasproti kominformisti, ki ne pomenijo nobenega napredka, temveč slepo ulico, ki mu pravzaprav pomagajo zavirati napredek. Zaradi tega je tudi površen pogled na italijansko politično življenje tako žalosten, na videz brez usake perspektive, če izumemo razvoj klerofašističnih tendenc.

Da pa je to samo lupina, nam je med drugim pokazal tudi nedavni kongres demokristjanske stranke, na katerem delegati od abstraktnih političnih upravnih, ki jim jih je kot ogledano kost vrgel v diskusijo Gonella. Teoriziranje o obrambi demokristjanske države in podobno je zbledelo sprčo stvarnosti, ki se imenuje dva milijona brezposelnih, beda in kopica neresenih nujnih socialnih vprašanj.

De Gasperijev govor na koncu diskusije razlaga večina italijanskih listov kot zastop proti elevičarstvu množic (asimilismo della base). Gonelli se je posrečilo ukrotiti parlamentarno demokristjansko levico, pa so mu levčarske tendence začele siliti na dan tam, kjer so za demokristjansko vodstvo mnogo bolj nevarne, med članstvom. Značilno je tudi, da je bila v novi glavni odbor izvoljena skoraj vsa garnitura demokristjanskih sindikalistov, ki so večkrat v opoziciji proti vladni socialni politiki.

Približno ob istem času smo opazili odpor članstva PSDI proti kapitulaciji vodstva pred demokristjanskimi zahtevami. Ljudske napredne sile prihajajo tudi v Italiji na dan, sicer neorganizirano in večina neorganizirano, toda vendarle. Vodstva italijanskih političnih strank, ki delajo politiko med štirimi zidovi, bodo morala kmalu vse bolj računati z njimi.

V BIHAČU PRED DESETIMI LETI

SPOMINI na prvo zasedanje AVNOJ

Prvi ljudski odposlanci se zbirajo ob nepopisnem navdušenju ljudstva Jugoslovansko ljudstvo si je začelo samo pisati svojo usodo

V zgodovinskem poslopju hotela »Bosna« v Bihaču, v katerem so pred desetimi leti bili člani Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, smo našli tri preživele člane AVNOJ, danes ljudske poslance v svojih okrajih. Sedeli so ob mizi, v večji družbi ljudi, ki so takrat bili v Bihaču, in pripovedovali. Govorili so o tem, kaj so čutili kot prvi ljudski poslanci, ko so šli na prvo zasedanje najvišje ljudske oblasti, in kaj se jim je vtilnilo v spomin na samem zasedanju.

Ta trojica od skupno 60 članov Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, kolikor jih je takrat bilo poleg 9 članov izvršnega odbora, je — Dušan Ivović iz Plova, zjad sekretar Prezidijske ljudske skupščine Crne gore, Florijan Sučić iz Livna, dora predsednik Ljudskega odbora mednarodne občne Livno in profesor Miloje Dobrašinić iz Bijelega polja.

TAKO SO PRIPVEDOVALI:

Srečno so prispeli v Bihač, v prvo mesto po šestnajstih mesecih borbe, in pri vrodu v mesto so srečali skupino srbskih žena v črnih oblekah. Stekle so proti njim in jih začele poljubljati.

To je bil prvi pozdrav ljudstva Bihača ljudskim predstavnikom. Kdo ve, od kod se je iznenada nabralo v Bihaču toliko ljudstva. Prihajale so žene iz Korenice, a Korenica ni ravno tako blizu, in kdo ve, kje so izvedle za prihod predstavnikov.

Predstavnikov so šli po mestu, da si ga ogledajo. Po ulicah se je delalo, odstranjevali so se ruševine, ljudstvo pa je prihajalo in prihajalo.

V naglici napravljene transparenice so se dvigale nad glavami. Bilo je mnogo, mnogo bosih mladičev, ki so se z eno roko držali za materino krilo, z drugo pa krepko stiskali k sebi majhne lesene puške.

Ljudstvo je še vedno prihajalo v Bihač. Pred hotelom »Bosna« je bila neznanska gneča; skoraj se ni bilo moglo prebiti skozi.

Tako je pretekli tudi ta dan, dan pred zgodovinskim zasedanjem AVNOJ.

26. NOVEMBER...

Zgodaj zjutraj 16. novembra so predstavniki šli iz hotela »Bosna« proti dvorani. Ljudstvo, ki ga je bilo vse več in vse več, jim je zapiralo pot. Šli so, da se »Živel Tito«, »Živeli poslanci«, »Živela naša oblast«.

Končno so si utrli pot skozi špalir ljudstva vse do zbornice, »klostra«, samostana nun, ki so pobegnile z ustiti.

— Sli smo skozi špalir — pripoveduje Dušan Ivović — in prišli do zbornice; tam je bilo še več ljudstva. Tito se ni bilo tam, Vstopili smo, posedli po stoli in se zagledali v lepi oder, v mizo z zelenim pogrinjalom, ko se je iznenada zunaj dvignil vihar ploskanja z vzkliki: Tito, Tito, Tito.

Zborovalci so vstali. Tito je vstopil. Aplavzovi ni bilo konca. Tov, Tito je moral neklikrat mahati z roko, da jih je umiril.

— Prav tako je bilo — je nadaljeval Florijan. — Nato je tov, Tito otvoril zasedanje, predsednik mestnega narodnoosvobodilnega odbora Bihača Small Belić pa je pozdravil zasedanje in mu želel uspešno delo.

Izvoljeno je bilo delovno predsedstvo: dr. Ivan Ribar, Pavao Krce, Kata Pejnović, Božidar Jakac, Ranjenci.

Prota Karamatićević, Nurija Fozderac, prof. Pavle Savić. Nato je Tito govoril o tem, kako je danes, ko obstaja že 33 osvobodjenih okrajev, potrebno vzpostaviti organ, ki bo poenotil in združil delavnost ljudske oblasti.

— V Zagrebu pripovedujejo, da so me partizani ugrabili. Pa saj nisem deklariral, da bi me nekdo ugrabil. Sam sem prišel, da se borim za svoje ljudstvo.

Pavao Krce iz Sinja, ki je govoril v pravem dalmatinskem dialektu, pa je bil toliko originalen, da je neko njegovo misel izkoristil stari Nazor v svoji znani pesmi. Krce je rekel približno to: »Tov, Tito je vzel lepo sito in preseljal tisto, kar ni bilo čisto. Misli je na reakcionarni del HSS.

Nazor je po tem napisal pesem v kateri je tudi ta kitica:

«Našo moko je prešel skozi rešeto in skoz sito novega nam kruha mesi naš tovariš Tito, Tito!»

Isti dan je bil v hotelu Bosna prirejen banket. Titu in Ribar sta sedela v začetku

mize. Med predstavniki je bil takrat tudi stari profesor Miloje Dobrašinić, ki je prišel neprepozno k zasedanju, ker je bil malo prej ranjen in je imel na poti, ko se je vozil s kmečkim vozom, velike nezgode. Bil je ves obvezan, hodil je z berglami. On zjad pripoveduje:

— Banket se je začel tako. Tov. Ribar je nazdravil Titu in v tej zdravici rekel približno to-le: »Poznal sem te še v času stare Jugoslavije in začutil v tebi delavskega voditelja, ki bo znal držati krmilo v svojih rokah.«

Banket se je končal s pripovedovanjem in šalami. Zborovalci so dobili pooblastilo, da obiskujejo narodnosvobodilne odbore v okrajih, da jim pomagajo in da o tem vsaka dva tedna poročajo izvršilnemu odboru AVNOJ. Naslednji dan so vsi, razen ranjenih in

ITALIJANSKI ZAKLADNI MINISTER PELLA POROČA O STANJU ITALIJANSKEGA GOSPODARSTVA

„Vse je v najlepšem redu“ V resnici pa žive Italijani iz leta v leto slabše

Deficit zunanje trgovine in proračuna raste, potrošnja pada, realna mezda pada in brezposelnih je vedno več - Statistične špekulacije z indeksom življenjskih stroškov

Italijanski zakladni minister on, Giuseppe Pella je italijansko parlamentu predložil obširno, 149 strani dolgo lukusno opremljeno poročilo o stanju italijanskega gospodarstva v 1951. letu. Zakladni minister dokazuje v tem poročilu z dokaj kompliciranimi statističnimi računi, kako je v italijanskem gospodarstvu vse v najlepšem redu. Tako trdi v uvodu, da se je narodni dohodek povečal v 1951. letu za 6 odst., industrijska proizvodnja za 4,4, kmečka proizvodnja za 4,4, zunanja trgovina gro odlično, saj je imela Italija aktivno plačilno bilanco z deželami evropske plačilne zveze, povečanje državnih izdatkov ni preveliko, tako da je ostal deficit ev obsegu, ki ne povzroča zaskrbljenosti.

Vse to se je po izjavah ministra poznalo na življenjskem standardu prebivalstva in v preprečevanju brezposelnosti. Poglejmo si podrobneje nekatere trditve italijanskega zakladnega ministra o bleščem stanju italijanskega gospodarstva.

Poglavji o deficitu zunanje trgovine in deficitu proračuna na lahko na hitro likvidiramo s priročeno tabelo, ki prikazuje porast razlike med uvozom in izvozom, ter s tabelo, ki prikazuje naraščajočo razliko med dohodki in izdatki države. Obe statistični tabeli smo posneli po statistični publikaciji, ki jo izdaja centralni statistični urad v Rimu ter zato spadata ti v vrsto uradnih publikacij ter ne dopuščata nikakih dvomov o točnosti številk. Samo v Italiji se lahko najde minister, ki trdi, da deficit trgovske bilance in deficit proračuna, kot je izraženo v omenjenih statističnih tabelah, ne povzročata skrbi.

Ce pogledamo obseg kmetijske in industrijske proizvodnje, moramo priznati, da se je tako obseg kmetijske proizvodnje kot obseg proizvodnje in-

placé v letih 1950 in 1951 v primerjavi s 1938. letom, ki je vzeto za osnovo (1938 = 100). Po teh podatkih je realna plača delavcev v kmetijski proizvodnji znašala za mesecene 1950. leta 143,2 in 1951. leta 134,1, za ožene 1950. leta 132,9 in za 1951. leto 123,6. V obeh primerih je indeks realne plače padel za okoli deset točk. V industriji je padec nekoliko manjši in je realna plača dosegla 1950. leta indeks 113,2, 1951. leta 112,8 za samce in 120,1 odoeno 120 za poročene.

Celo uradni podatki potemtakem priznavajo, da so realne plače padle. Tudi tem uradnim podatkom pa gre le majhna vera.

Ti uradni podatki so izračunani namreč na osnovi indeksa življenjskih stroškov in indeksa povprečnih plač. Indeks življenjskih stroškov pa je zopet izračunan na osnovi italijanskega povprečja potrošnje, kjer zmešajo v isti koš naprednejši sever in zaostali jug.

Indeks namreč upošteva v prvi vrsti stroške za prehrano, ki zavzemajo po italijanskem povprečju skoraj 70 odst. celotnih stroškov tipične družine. To je v Italiji tudi razumljivo, saj južnjaka malo briga, če kaže soncu svoje

Industrijska proizvodnja se je po istih računih dvignila za 12,3 odst. pri čemer pa so meseca upoštevali, da so se celotni dohodki v 1950 in 1951 dvignile za 15,7 odst. Cisti dohodek transportnih dejavnosti pa se je na osnovi podobnih računov povečal za 10,8 odst. Ce k vsem tem povečanjem pristojimo še, da so iz tujine dobili 114 milijard lir (velika večina na račun fondov ERP) ter pogledamo, kako je bilo s celotnim narodnim dohodkom v Italiji v letih 1950-1951, pridemo do sledečih števk: 1950. leta je znašal celotni nacionalni dohodek 8,3 milijarde lir in 1951. 9,6 milijard lir, kar bi predstavljalo dvig za 15,4 odst.

Nacionalni dohodek se je potemtakem močno povečal in bi temu moralo odgovarjati: povečanje potrošnje. Pa to žal ni tako. Potrošnja so naravnani v povprečnih cenah v odgovarjajočih letih ter je znašala 1950. leta 6,263 milijard lir in leta 1951 7,125 milijard lir, kar bi pomenilo, da se je potrošnja povečala za 13,8 odst. Ker pa je potrošnja računana v tekočih cenah, moramo pogledati, kaj nam pravi generalni indeks dviga cen na veliko. Po tem indeksu so se v 1951. letu cene na veliko dvignile povprečno za 14 odst. pri čemer so se v mnogo večji meri dvignile cene industrijskih izdelkov kot cene živil, za katere smo že dejali, da so se dvignile samo za 7,3 odst.

Ker je potrošnja računana v povprečnih letnih cenah in ker so se povprečne letne cene dvignile za 14 odst., lahko ugotovimo, da potrošnja v resnici ni zrasla, temveč se je obratno, za nekaj odstotkov zmanjšala.

Do istih rezultatov prihajamo tudi, če pogledamo uradne podatke o gibanju realnih plač. Priloga 10 nam kaže, kako so se, poudarjamo po uradnih podatkih, gibale realne

Maršal Tito govori na zasedanju AVNOJ.

bolnikov, odšli v svoje okraje. V mestu Bihaču so takrat dejali: »Odsli so na teren naši ljudski poslanci — je zaključil čida Dušan Ivović, ta zgovorni Crnogorec, ki je vedno pripravljen na šalo.

Danes popoldne smo videli iste poslance, kako se sprehajajo po Bihaču, ogledujejo znane hiše in ubujajo spomine na dneve, ko so dobili svoje poslanske mandate.

N. S.

KANAL VOLGA-DON so zgradili sovjetski sužnji

Kominformovski tisk je še vedno poln slavošpevov kanalu Volga-Don, enemu »velikih mirovnih del ZSSR« in »egrandioznih dejanj v izgradnji komunizma«. Promet po kanalu se je začel, bučne proslave v Rusiji so že utihle, sovjetski mogočniki in njihovi namestniki in zvorniki po ostalem svetu pa so nam še vedno dolžni odgovor na vprašanje, kdo je kanal gradil, kdo je izkopal milijone in milijone kubčnih metrov zemlje?

Sovjetska propaganda je povedala o tem samo nekaj fraz. Pravi odgovor pa sta dala dva, navidez nepovezana dogodka: smrt nekega visokega sovjetskega voditelja in eporočilo o odklopanju graditeljev kanala Volga-Dons.

*** V »izvestijah« se je 13.9.1952 pojavil nekrológ Vasiliju Vasileviču Cernišovu, pomočniku ministra za notranje zadeve v ZSSR. Vsebinska nekrológa —

Dobro si zapomnite ta ime: na to je prvi del pojasnjevanja skrivnosti gradnje kanala.

Drugi del skrivnosti, ki je obenem njena rešitev, se je pojavil dva tedna kasneje v 761. številki »Vedomosti Verhovnogo Sovjeta« od 27. septembra 1952. Pod naslovom »Ukazi prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR o dodelitvi naslova heroja socialističnega dela graditeljem plovnega kanala Volga-Don« za »epočne zaslug« itd. citamo tudi ime:

2. V.A. Barabanov (16. podpisnik nekrológa), 5. S.J. Zuk (21. podpisnik nekrológa). Pod naslovom »O odklopanju z reči in medaljami za iste zaslug« najdemo med drugimi imena:

8. N.K. Bogdanov, 19. J.F. Gornostajev (22. podpisnik nekrológa), 43. S.N. Kruglov (1.), 55. S.S. Mamulov (10.), 61. M. Bočkov (23.), 67. B. P. Obručnikov (9.), 83. J.D. Rapoport (24.), 88. V.S. Rjaznoj (8.), 94. I.S. Sjerov (2.), 133. M.M. Masjutin (20.), 166. I.I. Dolgij (15.) in 422. A.S. Pavlenko (4. podpisnik nekrológa).

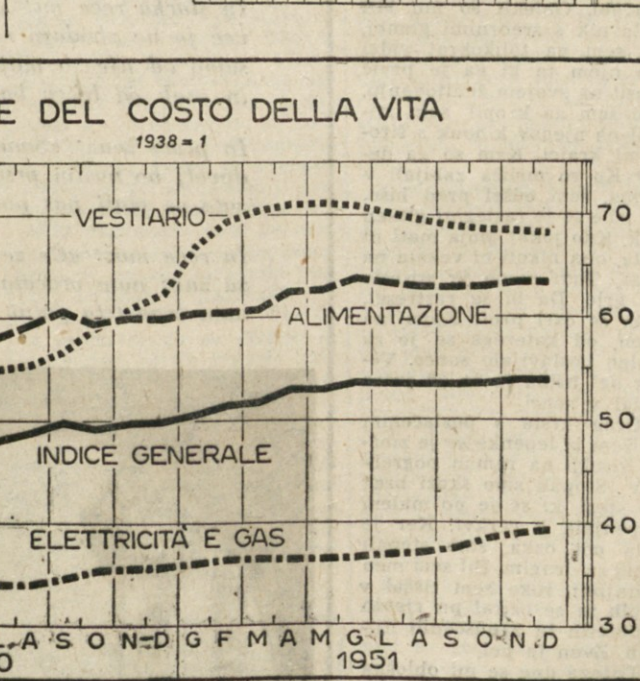
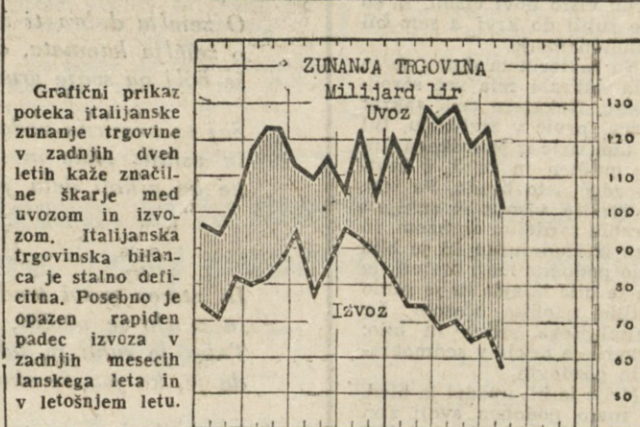
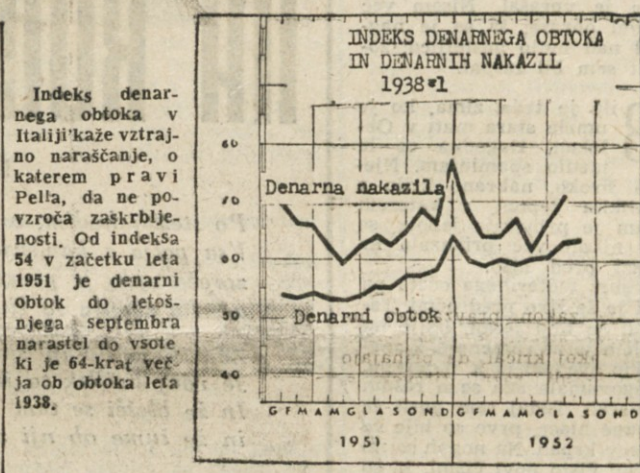
S tem je skrivnost pojasnjena.

*** Povezanost med ministrstvom za industrijo in ministrstvom za notranje zadeve v ZSSR ni samo v tem, da je prav ministrstvo za industrijo izrazilo javno sožalje ob smrti Cernišova. S primerjavo imen iz nekrológa in odklopanih graditeljev kanala vidimo, da so dela vodili visoki voditelji MVD.

MVD pa je krtica za ministrstvo notranjih zadev, kot je bil NKVD krtica za Narodni komisarjat za notranje zadeve pred preimenovanjem komisarjatu v ministrstvo. Posebej je treba poudariti šefa MVD Kruglova (43. odklopanec), njegova pomočnika Sjerova (94. odklopanec), načelnika administrativnega oddelka notranjega ministrstva Bogdanova (8. odklopanec) in Obručnikova (67. odklopanec), pomočnika ministrstva notranjih zadev ZSSR. Vsi ti so bili odklopani za »zaslug« pri gradnji kanala Volga-Don, obenem pa so podpisniki nekrológa. Niso pa edini. Tudi ostali, ki smo jih prej vedeli, so funkcionarji MVD, samo da so večina imeli tudi posebej določene funkcije pri gradnji kanala. Medtem ko poleg imen Kruglova, Sjerova, Bogdanova in Obručnikova ni navedena nobena funkcija (njihov položaj v MVD so zamolčali), pa citamo, poleg imen ostalih, da so ali voditelji oddelkov pri gradnji kanala ali pa njihovi namestniki. Vsi pa so podpisali nekrológ svojega kolega iz MVD Cernišova in to je javnosti služilo za kažipot.

*** Po vsem tem lahko damo tudi odgovor na vprašanje, ki smo ga v začetku postavili: kdo je gradil kanal? Čeprav to že prej ni bila posebna skrivnost, je zjad še enkrat potrjeno: gradili so ga, pod vodstvom in nadzorom MVD, delavci-sužnji, obsojenci na prisilno delo. Kanal Volga-Don, »egrandiozno delo izgradnje komunizma«, »veličastno mirovno delo ZSSR«, je bil zgrajen z rokami, krjujo in znojem prisilnih delavcev, ne plačanih, pripranih na delo s puškimi kopiti in strojnicami. Koliko ljudi je v kanal ugradilo svoje kosti, lahko samo slutimo. Zaslužili so samo njihovi šefi iz MVD, kot je to že bilo pri gradnji kanala Baltičsko morje — Belo morje, kanala Moskva — Volga in podobnih podvigov. Statistični brezposelnih sužnjev so opravičili, s katerim zjad kominformovski tisk slavi komunizem« v ZSSR.

Da, takšne tarasne metode se skrivajo za slovesnimi poročili in donečimi frazami o »izgradnji komunizma« v ZSSR. Ta velika suženjska dela, ki jih stalno spominjajo na zidavo piramid in na gradnjo naprav za namakanje v starem Egiptu, Siriji in Babilonu, in državah, ki jih určano med suženjske. In kaj je potem ZSSR? Isto — samo skrito pod drugim imenom.

ISTITUTO CENTRALE D'ISTATISTICA

O stalnem dviganju življenjskih stroškov v Italiji priča ta grafikon, ki je priložen Pellovemu poročilu in ki ga je izdelal italijanski osrednji statistični zavod. Pikačasta črta kaže gibanje stroškov za obloko, črtkana stroške za prehrano, črtkana-pikčasta za kurjavo in razsvetljavo, debelo izvalčena pa gibanje celotnih življenjskih stroškov.

Življenjskih stroškov. Ker pa indeks življenjskih stroškov ne odraža realnih porastov cen in je zato prenek, se tudi plače ne dvigajo proporcionalno, kot se dvigajo cene življenjskih potrebščin: hrane, stanovanja, oblačila, časopisov, knjig, zabav itd.

Poglejmo še, kako je z brezposelnostjo.

Podatki o popisu prebivalstva se niso znani ter zaradi tega tudi italijanski minister za delo ne more ugotoviti, koliko je v Italiji v resnici brezposelnih! On razpolaga samo z nekaterimi številkami, ki pa obsegajo samo podjetja, ki imajo več kot 10 delavcev in ne upoštevajo delovne sile, zaposlene v gradbenih podjetjih. V decembru 1951 je bilo tako vseh brezposelnih, ki jih vpisujejo v posebne sezname in ki prejemaajo vsaj nekaj evra, samo 694 tisoč, 1950. leta pa dva milijona 69 tisoč.

Od vasi
do vasi

Zdravniška služba na tržaških šolah

Precejšnje število nalezljivih bolezni - Ortopedična telovadba in oddelek za otroke, ki imajo govorne napake

Da, homo temu ko, mo
mo, ki je rekla tovariš
Tomičeva, vzajati sebe
druge žene, prosvetliti se,
zumi svojo vlogo in se
take vključevati v javno
ljenje. Na Tržaškem pa mo
mo predvsem ploviti na ti
žene, ki se drže, vdane v
jo usodo, ob strani ali pa k
svojim delovanjem samo o
rajo ali naravnost škodijo
predku demokraciji nih sil.

Ko je govorila to. Tomši
va o zaposleni ženi, ki
razpeta med svojimi dolžn
ni v poklicu in med skrb
za svoj dom, otroke in gos
dinjstvo, je zaključila: »da
stavimo vprašanje materin
in gospodinjstva ne kot
sebo žensko vprašanje, o
pak kot skupno, družbo
vprašanje».

To je ena izmed nalog,
bi se je predvsem žene-dol
ke in matere morale loti.
Problem zaštite matere in
troka, je na področju cone
Tržaškega ozemlja že tako

[illegible]

ciativa higijsnega urada, je ustanovil oddelke, kjer pečajo z otroki, ki jecljajo, se telesno slabo razvijajo. Ti oddelki seveda nimajo vseh priprav, kot tudi ne dovoljnega števila, da bi lahko vsem zadostili potrebam našol; manjkajo jim še razne aparati, predvsem pa prostori in tudi zdravniško osebje, bi te oddelke vodilo. Ze v kratk smu postavili zahtevo, poskrbi občinska uprava, da bi bilo uredu teh oddelkov zaenkrat je bilo seveda

obljub kot konkretnih dejanj. Dobro bi bilo, da bi tudi pri zadete matere te naše zaveze, ve podprle ter s tem dosegle, da bi bila zdravniška služba, ki solah na našem ozemlju, pri kos svoji težki in odgovorni nalogi.

Vedi, da mora 8 do 9 let s otrok že ob osmih spat, v ne pa lahko ob 6.; 10-letni otrok pa sme ob 9. v postelji, toda ne pozneje. Poskrbi tudi da gre otrok v mirnem in položaju k počitku.

Priporočljivo je, da imamo torbici vrečko za robec; n primerneja je iz nilona,

Če hočes, da bo masleno, sto lepo rumeno, mu da malo belega vina ali ruma,

Več kot pred 100 leti je Američanka Blackwell premagala vse ovire in se posvetila zdravilstvu - Stalni hoi z družbo - Sadovi njenega dela zore po vsem svetu

ticalne, medtem ko so na dveh šolah poslušali medicinsko predavanja in so po končanem študiju dobili dovolj prakse začeti zdraviti ljudi! V soli dr. Blackwellove mogoča nobena medicinska pismirali, preden ni zadostno dokazala svojih diagnostičnih zmoglosti.

Blackwell je dobivala vedno več ugled. Nekoga dne jo je oskalo odposlanel ruskega kralja, da preizkusi, ali zavod ogleščev mladin Rusini se je lahko vpisati na petербурški medicinski fakulteto. Svedska kraljica da je odobrila 15 deklet študij medicine v Stockholmu. Blackwell je bila tako srečna, ki so hotele postati zdravnice, še vedno zaprto pot, Elizabet Blackwell je pustila svoj

nihjuvst, tona moževa pr
nikar ne zadostuje za v
vrednosti držine, ne pa
tudi bila je avla vna
Direktno sodelovanje v
striji ter na drugih gospo
skih področjih, kakor t
službeno razmerje v vseh o
lih javnih ustanovah in
letjih daje ženi nesporno
vico, da soddela pri v
javnem g spodarskem; pol
nem in kulturnem življenj
Prav zaradi tega se mora
na boriti, da postane v
vne materinstva in gospo
stva družbeno vprašanje
tržaskih razmerah morajo
ti glede tega vprašanja
pred seboj naslednji cilji:
boljšanje splošnih usta
vrednosti gospodarskega

Nič ne pretiravamo, če vemo, da so zadnji podatki zdravniških pregledov za vzemirajajoči, saj je bilo iz le odstranjenih v enem mesecu 257 otrok, ki so okuženi eno izmed otroških nalezljivih bolezni. Največ je seveda otrok, ki so zboleli za škrtinko, toda tudi primeri drugih bolezni so dokaj številni.

Vedi, da mora 8 do 9 let
otrok že ob osmih spat, v
ne pa lahko ob 6. 10-le-
otrok pa sme ob 9. v posteljo
toda ne pozneje. Poskrbi ti
da gre otrok v mirnem
položjenju k počitku.

Priporočljivo je, da ima
torbici vrečko za robec; ni
primernejša je iz nylona.

Ce hočes, da bo masleno
sto lepo rumeno, mu do-

vod v skrbnih, varnih ro-
ke se odpeplała v Anglijo.
Njena mati, ki ji je bila
hodu so se razvili silni pro-
ti o medicinskem študiju,
dem mladih deklet se je
slo na medicinsko fakulteto
Edinburghu. Tisk in javna
sta jih osibala za esedem
gramov. Blazni so jih po-
naposed pa jih izključili iz
kulte.

»Ustanovite si vendar las-
kelegij« jim je svetovala
zabeta Blackwell. Pomagala
jim v zbiranju sredstev za
»School of medicine for
men in Londona (medic-
za žene v Londonu), insti-
v katerem se danes študi-
mnogo medicinic iz vseh de-
sveta.

Dr. Blackwellova ni
glava, predkavellorja je vo-
svoj bo naprej iz svoje de-
ne sobe. Pisala je o poklic-
boleznih delavstva. Bila
med prvimi, ki so se borili

Kaj je torej osnovna namena ASIZZ?

Spodbujanje žena, vključene v organizacijo, izobraževanju, k udeležbo ter njihovo politično vzpore. Naloga organizacije je in v vseh njenih članicah, da krog naprednih žensk, da znajo prikazati tiste, ki so izven organizacije, so resnične iluzije napredka, socializma in jih pridobivajo sodelovanje v skupni težavi, proti temnim silam reakcije, neofazizma.

Posebna naloga žrkih žensk in italijanskih žensk, zatrepi vsako kal sovinitizma, se je pojavila na drugi strani, kajti prav govornice, ki so se pojavile, so naučile, da ne morejo biti slovenske, ne morejo biti italijanske, ne morejo biti druge, ne morejo biti nič.

KRČNE ŽILE

**bclezen, ki je m
žene, zdaj usp**

Kot znano, se krčne žile p
javijo običajno na nogah in to
Naravno zdravljenje krčnih žil

NAŠ ZDRAVNIK

Do visoke starosti je bil zdrav. Elizabet Blackwell zahtevala in leta pred časom. M. zdravnice iz vsega sveta je v pismih prosila za namene. Umrla je leta 1910 v 89. starosti. Neki njen obdobjec se je izrazil: „Dočakala je čas, v katerem je videla, kako zorijo po vsem svetu sadovi njenega dela“.

italijanski reakcionar je
zatrjanje napredne misle
tržskega prebivalstva. I
skupni borbi vseh napre
žena, ne glede na narod
bodo lahko žene dosegle
cialni napredek, dosegle
kopopravnost v gospodarske
političnem življenju. Do
bodo, da bo začela g
družba nanje kot na en
pravne čla človešve
nosti.

di do kožnega vneta, za karega je značilno nenemno, močno srbenje. Z masiranjem praskamo kožo, dokler se ne vrče. Večkrat povzročijo rane, se kaj rade vnamajo in se lo počasi celijo, poleg tega se tudi večkrat ponovno pojavijo. Največkrat se ta bolezen pojavlja na sanelah, to sta veliki veni, od katerih je na nanelah, ki so na pravi strani noge, ena pa lokalizacija obolenja uporablja zdravniki poseben meroma preprost sistem.

Zdravljenje krčnih žil je bilo napredovalo. Izbiramo je odvisna od njihovega kalca, obsega, motenj, ki jih vzročajo, in še od raznih drugih činiteljev. Počitej, pri tistem naj bo bolna oseba (krčenec) v podprta z blazino, da bo ležala nekoliko še kot ostalo telo, je v praporočljiv. Prav tako pri ročljive so elastične nogavice.

ki krčne žile stisnejo na
mahno debelino. Uporablja
se lahko tudi žilni zama
delovnik, predlagajo pa
injekcije, ki odstranjujejo
nenčaste obloge, ki so se
brazale na žilnih stenah, ali
vezanje sateš. S povezava
se ta vena izloči iz krv
obtoka in kri se usmeri v
ve vzporedne vene, ker se
vsaki organizem sam po
prilagodil izpremenitvam
in se lahko prilagodi na
preizkušajo povzeta
no in se šele potem od
za injekcije, da se škri
morebitne ostale manjše
ne žile. Da prepreči
nost pljučnih embolij, up
lajo prav iste preventivn
stopke kot pri drugih
skih operacijah, pri k
delovnik, ki jih nasopir
dravi kroničnega neprav
delovanja ven, sta v bistv
sledica motenj v prehran
že in vnetja kožnih žilc

PRAKTIČNO
in ne predrago

či je njihov iredentistično
razpoloženi vodja odličen
mojster.

Tudi pri nas kroži vest, da bodo Avstrijci zgradili na desnem bregu Timave tvornico za konzerviranje rib, ki jih bodo lovili v jadranskih vodah. Bave se jim ezuli Sv. Marka že sedaj ponovili za delavce. Cudna reč! Sicer bomo videli, kaj vse se bo še skupalo iz te evladzarske minestree. Ko se je nedavno dvojica ezulov potožila, da je imela doma toliko in toliko živine, vina, i. t. d., jima je Stivančan odgovoril: «Tukaj so bili tašisti, Nemci, ustaši, četniki, no, vozelanci, a jaz sem ostal na svojem domu. Tako bi bili storili tudi vi in danes živeli tako kot živi tisti, ki so ostali na svoji zemlji — dobro kot nikdar prej.» Skoro bodo položili izviru Timavecevi za ojačenje dotokov vode Trstu, ki mu je za radi naraslega števila ljudi primanjkuje.

MAVHINJE

rejših naselbin in se je žele pred sedem sto leti imenovati Malchina sella ali Majhno selo. Od tega so Italijani obdržali prvo besedo Malchina, črso pa nadvoj izražajo italijansko poreklo naše vasi. Naselvas pa je bila, je in bo ostala slovenska naselbina, kar pričajo tudi imena na naših zemljišč. Če so je vrnila semkaj tuja (romanska in germanska) oblast, se niso vrnila naša predniki, ker so se naselili tudi že pred trinajstimi stoletji. To naj vse nam kaže naš mladi rod, ki ima v naših majhiščih vzgojitelja, ker ni

ma prinike iz tistih, ki so
 ce o naši preteklosti, ved
 krat, da nam napade po
 mo. Nekaj je za to sk
 belo učiteljstvo s svoj
 jarnim prosvetnim delom
 danes se omejuje le na
 šolsko delo in tako sli
 rokodelcu, ki obdeluje i
 preoblikuje mrtvo snov.
 šola ima drugo pomemb
 nejše in višje poslanst
 izoblikovati živa bitja, i
 je zato nekakšen inžen
 otroških duš. Učitelj naj
 bil ljudski delavec v so
 in izven nje, in to kot n
 rekujejo vsakekratne pu
 trebe.

Jesensko vreme je o
 ralo setev ozimnega ži

in zaoranje gnoja za naslednje leto, drugi strani pa je vlažnost tal v tistem času vreme pomagalo do boljše kalivosti semena. Če paše, kar nam priraharajo, so se zbirali na skope zaloge slabega sena, ki ga bodo potrebovali za kasnejše zimске mesece.

Staro šolo so že preuredili v l. nadstropju za sprejem in zdravljenje bolnikov, novanje, v pritličju pa za zdravniško ambulanto. Dostopni so brezdomcem in zavrnjenim otrokom, dostopi prosilcev, zato sem jim priporočila, da se, komu ustreči. Mnenje, da naj bi odločilo načelo: v prvi vrsti domačini in od tedaj socialna pomoč, ni bila prav tako popoln prizadej. Slišimo, da nameravajo popraviti tisto

stanovnjanske hiše, ki so do
le slabo obnovljene. D
izdatkov nam bi nosil las
nik. Ne moremo verjeti, o
bi mi morali plačevati fi
sistične račune. Dovo
smo jih že plačali in p
že skrajni čas, da jih p
pavajo tisti, ki so vsjo
teriala in orodja, da
vornost tudi za ta fašist
ni zločin: za uničenje n
ših domov, pohištva, ob
ke, orodja itd.

O vojaški škodi bi m
li tudi misliti, da je
a je že dovolj veliko
drugod. Naše njenje
da naj bi vojaška upr
va s posebno komisijo,
stavljena iz občinskih

NABREŽINA

O naši prvi jesenski kurni pridelitvi, ki je bila v nedeljo v kindovrvašterje stež poročali, zato postavljamo le to-le: Najbnaš je prijetno presene do dejstvo, da so v zamških gorških zborih mlpevci, ki jim njih izrednagnjenje, in veselje

matrine penice, a prav
ko tudi glasbena nadat
nost nudio pogoje, da
razvijejo v odlične zbor
To je bila prva izkušn
družine. Prepričani
da se bodo tudi v bodo
rzi odpravili našemu
bilu.

V nedeljo se je več
mačih kmetrov udele
konference KZ na Opic
in, razpisal, da naj bi v
več takih obdobjih
no tako – edino s km
nim obravnavanjem kra
ko-gospodarskih vpraš
in enotnim nastopom v
ga kmetska nasproti
lana, ki so se v zadnje
borba za zboljšanje gos
darskih razmer. Zato
morejo razumeti, da je
župan prav tisti dan in
sestanev v Cerovljah.

lep

PRAKTIČNOST

in ne pr

NO
drago

temeljito očistiti stanovi.
Polosčiti parketna tla, po-
stati kuhinjo, oprati kad, li-
stene obložene s ploščic-
obrisati ogledala, osnažiti
ke, luči, žarnice, ki jih m-
obrisati vedno s suho
temne vlažne koticke pa o-
z metlo, ovito v vlažno lo-
En dan v tednu dofoči tu-

in pravijo, da naj bi h
več takih zborov, ker o
no tako — edino s sk
nim obravnavanjem 'km
ko-gospodarskih vpraš
in enotnim nastopom v
ga kmetstva nasproti
lastem bo mogoča uspe
borba za izboljšanje go
darskih razmer. Zato
morejo razumeti, da je
župan prav tisti, dan i

Geološka raziskovanja v Sloveniji

Za dela, ki so vezana po svojem značaju na predhodni geološki ogled, na pr. gradnja hidrocentral, je, značilno, da so jih izvajali vzporedno s projektiranjem, oziroma s eksploatacijskimi posegi. Značilnost za letošnja geološka raziskovanja je v tem, da je bilo geologom omogočeno, da izdelajo dokumentirane elaborate. V letošnjem letu je bil v tem pogledu dosežen že velik napredek.

Premogi. V začetku tekočega leta je bilo končano raziskovalno vrtnje na področju krmelne premogovne kačunje. Obsežna vrtnja so omogočila izdelavo podrobnejšega elaborata o geoloških razmerah s posebnimi poudarkom na zalozh. Raziskovanja so pokazala, da so zalozhe precej manjše, kot se je domnevalo. Prej so bile ocenjene na nekaj milijonov ton, sedaj pa so se močno zmanjšale na 1,1 milijona ton. V letu 1952 je bilo končano vrtnje na krmelni kačuni, ki ima posebne bodičastosti. Prav tako so bila končana raziskovanja v severnem krilu zagorske premogovne kačunje, ki pa so bila zaradi nerazumevanja uprave do tega raziskovanja predčasno ustavljena. Ugotovljeno je bilo, da izredno strm padec več kot meter dolga premogovnega sloja v severnem krilu. Vrtnja, ki bi mnogo povedala, je zaradi omejenega nerazumevanja ustavljena pri 775 metrih globine. Zagorski rudnik je tipičen primer obrata, kjer za geologijo in geološka raziskovanja nimajo razumevanja ter se smatrajo za odvečno in nepotrebno delo.

Velenjski premogovnik je že lani leto prišel z raziskovalnim vrtnjem v Saleški dolini. V zvezi z nameravanim raziskovanjem velenjskega lignita, ki se nahaja v rovnem stanju, je bil na zahtevo uprave rudnika izvršena petrografsko preiskava lignita. Med vrtnjem so ugotovili, da lignit ni dobi nik enakega gledišča, kar je bilo pričakovano. Končno je bil preizkušen se premogovnik. Lani so lani prišlo do raziskovanja, ki je bilo podrobno raziskano, ter se površino okoli 11 kv. kilometrov.

Nekavine. Velikemu delu geološkega zavoda pri raziskovanju nemetalov. V predletnem letu je tovarna poročila v Ljubljani prva na podlagi strokovnih poročil zavoda prila na dveh mestih nove minke za pridobivanje gline. Med in strokovna pomoč sta prinesla tovarni veliko gospodarsko korist. Zelo zanimivo je, da je bila na zahtevo uprave rudnika izvršena petrografsko preiskava lignita. Med vrtnjem so ugotovili, da lignit ni dobi nik enakega gledišča, kar je bilo pričakovano. Končno je bil preizkušen se premogovnik. Lani so lani prišlo do raziskovanja, ki je bilo podrobno raziskano, ter se površino okoli 11 kv. kilometrov.

Nekavine. Velikemu delu geološkega zavoda pri raziskovanju nemetalov. V predletnem letu je tovarna poročila v Ljubljani prva na podlagi strokovnih poročil zavoda prila na dveh mestih nove minke za pridobivanje gline. Med in strokovna pomoč sta prinesla tovarni veliko gospodarsko korist. Zelo zanimivo je, da je bila na zahtevo uprave rudnika izvršena petrografsko preiskava lignita. Med vrtnjem so ugotovili, da lignit ni dobi nik enakega gledišča, kar je bilo pričakovano. Končno je bil preizkušen se premogovnik. Lani so lani prišlo do raziskovanja, ki je bilo podrobno raziskano, ter se površino okoli 11 kv. kilometrov.

Nekavine. Velikemu delu geološkega zavoda pri raziskovanju nemetalov. V predletnem letu je tovarna poročila v Ljubljani prva na podlagi strokovnih poročil zavoda prila na dveh mestih nove minke za pridobivanje gline. Med in strokovna pomoč sta prinesla tovarni veliko gospodarsko korist. Zelo zanimivo je, da je bila na zahtevo uprave rudnika izvršena petrografsko preiskava lignita. Med vrtnjem so ugotovili, da lignit ni dobi nik enakega gledišča, kar je bilo pričakovano. Končno je bil preizkušen se premogovnik. Lani so lani prišlo do raziskovanja, ki je bilo podrobno raziskano, ter se površino okoli 11 kv. kilometrov.

Nekavine. Velikemu delu geološkega zavoda pri raziskovanju nemetalov. V predletnem letu je tovarna poročila v Ljubljani prva na podlagi strokovnih poročil zavoda prila na dveh mestih nove minke za pridobivanje gline. Med in strokovna pomoč sta prinesla tovarni veliko gospodarsko korist. Zelo zanimivo je, da je bila na zahtevo uprave rudnika izvršena petrografsko preiskava lignita. Med vrtnjem so ugotovili, da lignit ni dobi nik enakega gledišča, kar je bilo pričakovano. Končno je bil preizkušen se premogovnik. Lani so lani prišlo do raziskovanja, ki je bilo podrobno raziskano, ter se površino okoli 11 kv. kilometrov.

Nekavine. Velikemu delu geološkega zavoda pri raziskovanju nemetalov. V predletnem letu je tovarna poročila v Ljubljani prva na podlagi strokovnih poročil zavoda prila na dveh mestih nove minke za pridobivanje gline. Med in strokovna pomoč sta prinesla tovarni veliko gospodarsko korist. Zelo zanimivo je, da je bila na zahtevo uprave rudnika izvršena petrografsko preiskava lignita. Med vrtnjem so ugotovili, da lignit ni dobi nik enakega gledišča, kar je bilo pričakovano. Končno je bil preizkušen se premogovnik. Lani so lani prišlo do raziskovanja, ki je bilo podrobno raziskano, ter se površino okoli 11 kv. kilometrov.

Nekavine. Velikemu delu geološkega zavoda pri raziskovanju nemetalov. V predletnem letu je tovarna poročila v Ljubljani prva na podlagi strokovnih poročil zavoda prila na dveh mestih nove minke za pridobivanje gline. Med in strokovna pomoč sta prinesla tovarni veliko gospodarsko korist. Zelo zanimivo je, da je bila na zahtevo uprave rudnika izvršena petrografsko preiskava lignita. Med vrtnjem so ugotovili, da lignit ni dobi nik enakega gledišča, kar je bilo pričakovano. Končno je bil preizkušen se premogovnik. Lani so lani prišlo do raziskovanja, ki je bilo podrobno raziskano, ter se površino okoli 11 kv. kilometrov.

Nekavine. Velikemu delu geološkega zavoda pri raziskovanju nemetalov. V predletnem letu je tovarna poročila v Ljubljani prva na podlagi strokovnih poročil zavoda prila na dveh mestih nove minke za pridobivanje gline. Med in strokovna pomoč sta prinesla tovarni veliko gospodarsko korist. Zelo zanimivo je, da je bila na zahtevo uprave rudnika izvršena petrografsko preiskava lignita. Med vrtnjem so ugotovili, da lignit ni dobi nik enakega gledišča, kar je bilo pričakovano. Končno je bil preizkušen se premogovnik. Lani so lani prišlo do raziskovanja, ki je bilo podrobno raziskano, ter se površino okoli 11 kv. kilometrov.

Mineralni vrelci. Prvega julija je začel Geološki zavod tudi raziskovalna dela v Roški Slatini. Povod za to delo je bilo predvsem stanje roških mineralnih vrelcev, ki so bili že močno izčrpani in iz leta v leto upadala količina mineralne vode. Da bi to popravili, so ponovno zajeli mineralne vrelce na moderniji način. Zajetje mineralne vode je bilo izvršeno z vrtnjami. No, edini cilj ni bil priti do zadostnih količin mineralne vode, temveč so hoteli ugotoviti s tem tudi hidrološke in geološke razmere tega področja. Geološki zavod, ki je izdelal vrtnje, je naredil 22 vrtnj. Najgloblja je segala 82 m globoko. Vse vrtnje so bile pozitivne, to pomeni, da so v vseh nateletih na mineralno vodo. Pet vrtnj je ostalo odprtih, druge pa so zabetonirali. Sedaj lahko brez škode za vrelce izčrpajo 160 litrov mineralne vode na minuto, kar popolnoma zadostuje vsem potrebam zdravilišča Roške Slatine.

Kovine. V letošnjem letu je bila na novo formirana rudarsko raziskovalna skupina. Raziskovala je predvsem poročila, ker je računati z železno rudo. V Hrastnem pri Mokronogu je skupina našla na hematitno železno rudo, pri kateri se giblje odstotek železa od 30 do 54 odstotkov. Današnja raziskova-

KONSERVIRANO MLEKO tako kot sveže

Konservirano zdravo mleko, ki ima prav enak okus kot sveže in ki se ga lahko uporablja v vseh pogledih prav tako kot sveže, je bila že dolgo časa želja mlekarke industrije. Ta želja se je uresničila. Po več letih skrbnih študij in poskusov so izumili postopek, po katerem se zdej z vakuumskim aparatom naravno polno mleko spravlja v konzerve za nadrobno prodajo.

Od trenutka, ko pride mleko iz vime, pa do trenutka ko potrošnik odpre konzervo ali steklenico, ne pride mleko niti za najkrajši čas v stik z zrakom. Mleko se zdej lahko prevaža na poljubne razdalje in to povsod, kjer primanjkuje ali sploh ni mleka.

Poskusi za pridobivanje konzerviranega naravnega mleka so se posrečili leta 1949, vendar so novi način konzerviranja v trgovskem obsegu prvič uvedli šele v maju 1951 v East Stanwood, pokrajini v severni državi Washington, kjer je mlekarstvo zelo razvito. Tu so zgradili moderne naprave za

Med opremo je naprava za ogrevanje 55 l vode, naprava za umivanje kravjih vimen in seskov, zaklopki, ki nadzirajo toploto za umivanje krav potrebnih vode, galvanizirane in brezhribne jeklene cevi, rje prosta molzna oprema in prijemni blevi za mleko.

S kravami se ravna prav tako kot pri molži z drugimi molznimi pripravami. Bistvena razlika pa je po opravljeni molži. Mleka, namreč, ne prelivajo iz vedra molskega stroja v posode, niti ne pretakajo mleko po cevi v hladilnik. Mleko se iz molskega stroja potegne v tehično s steklenimi vrči; nato se pretoci po čisti jekleni cevi naravnost v jeklene cisterne v sosednjem prostoru, ki držijo 450 ali 900 litrov. Mleko je pod 15-inčnim vakuumom. Takoj ko so krave pomolile, odpeljejo mleko s tovarnimi avtomobili v mlekarstvo.

Mleko v farmarskih cisternah ima ob prihodu v mlekarstvo navadno temperaturo okoli 33 stop. C. V mlekarji spustijo v cisterne dušik in mleko je s tem pripravljeno za pretočitev v druge cisterne; te cisterne imajo 22 inč vakuum, zaradi česar se pretakanje hitro izvede. Cisterne farmarjev nato umijejo in s paro sterilizirajo ter vrnejo na kmetije.

bra in železa ter v enem primeru že z omenjenimi sledovi kobalta in niklja, pa so zadostna ilustracija pomena tega obsežnega področja, kjer ni sistematično raziskoval, ker ni imel za to potrebnih sredstev. Vse pa kaže, da bo drugo leto začel tudi s pomembno nalogo.

Geofizična skupina. Geološki zavod razpolaga nekaj nad mesec dni z novimi geofizičnimi aparati najmodernejšega tipa: z gravimetrom »Wardena« ter z magnetometri »Ruska«. Oba aparata sta ameriškega izkora. S tem se je zavod že bolj usposobil za raziskovanja. Geofizična raziskovanja izločajo negativne vrtnje vnaprej, to stopajo magnetit, halkopit in delno železov silikati. Tudi raziskovalna dela se niso končala. Tretje nahajališče pa so stara najdišča Savske jame nad Jesenicami. Tudi tu so našli na ostanke sideritov ter predlagajo, naj bi zaradi cene rudarstva začeli z rudarskimi deli.

Bolj počasi pa gredo preiskave na rudišču pod Mrzlico, kjer so geologi lanišle našli naletni na rudne pojave kobalta in niklja. Geologi so preiskali tudi manganovo žilo, ki poteka v jurskih skladih Porezna. Na žalost pa se je izkazal prenek odstotek mangana, da ga ne izplačalo nadaljnje raziskovanje.

Obsežnejša sistematična raziskovanja v savskih gubah, ki obsegajo nad 30 nahajališč mineralov antimon, cinka, svineca, živega srebra, bakra, sre-

Ing. DANILO JELENC

Geološkega zavoda LRS

ŠTORILJE in njih selitev

Vsako izmed nas je opazil, da se na jesen vsak dan manj ptic. Lastnost postaja v mesecu septembru zelo nemirne, zbirajo se v velike jate in nekoga brez sledu. Nagon selitve je v pticah tako silen, da morajo odleteti v daljne južne kraje. Nekatere vrste ptic se selijo skupno z mladimi, druge pa ločeno od njih. Nerazumljivo nam je, kako mladici, ki gredo prvič in sami na tisoče kilometrov dolgo pot, ne izginejo smrti. Imeti morajo že v rojstvu čut za smer, ker se ne zmotijo v najdaljši vseh strah neba, tako podnevi, kot ponoči.

Da bi znanstveniki raziskovali ptice selitve, je Karel Line leta 1950 ustanovil mrežo opazovalcev po vsej Sloveniji. Po njegovem vzorcu so tudi v drugih državah ustanovili sredstva za opazovanje skrivnostne selitve. Naloga teh je, da opazujejo smer, hitrost potovanja in prezimovališča raznih ptic selink. Danes je v uporabi splošno obročanje; mladim, ki so se v gnezdu, ovijajo okrog noge kovinast prstan označen z letnico in krajem vlitve. Narodi, ki živijo ob selitveni poti, so naprošeni, da vrnejo obročke streljenih ali poginulih ptic z navedbo kraja in časa najdbe istega.

Tako so dosegli, da se evropske ptice selijo po štirih poteh v južne kraje in sicer: 1. Iz Severne Evrope letijo selitve proti angleški in zdolži francoske obale ob Pirenejskem polotoku v Afriko. 2. Ptice iz Srednje Evrope se

držijo jadranskih obal; njihovi cilj je Tunizija. 3. Druge ptice letijo čez Korziko in Sardinijo ali pa čez Baleare v Afriko. 4. Četrta pot pa vodi vzdolž vzhodne obale Crnega morja čez Dardanele in Sueski prekop v Afriko. Za jensko selitev potrebujejo ptice, da prispejo v svoja prezimovališča, od enega do dveh mesecev. Spomladaj pa ko se vračajo v svoja vilišča, poravnajo pot. Povprečna hitrost je 50 kilometrov na uro. Nekatere ptice preletijo dnevno do 400 kilometrov, druge pa komaj dvajset km na dan.

Ptice so naše dobitnice. Če bi izginile, bi škodljivi mrčes, kot so hrošči, črvi, posenice in nešteto drugih, uničili naša rastlinstva. Ptice neustavno preganjajo to golazen in njih bistro oko ne zgreši najmanjši črvič. Zato pa umni kmetovalci ptic ne preganjajo, temveč jih privabijo v svoj okoliš, s tem, da jim pripravijo hrano in skrb za njeno varnost. Po tridesetih dneh se mladici izvalijo in tedaj se začnejo za starše trudopolni dnevi. Sprva jih pitajo, potem pa jim podkladajo raztrgano hrano; tudi vodo jim donosajo v kljuno.

Po desetih tednih gredo mladici iz gnezda in poskušajo po malem leteti. Preden zapustijo gnezdo, jih ljudje obročajo. Ljudje s štoriljami lepo ravna, kar vedo, da njih velika požrešnost čisti polja vsakovrstnih škodljivcev.

Na jesen se začnejo zbirati na dolocenem kraju in se pripravi na odhod; nekoga dne se dvignejo in odletijo proti jugu...

Zanimivo je slediti selitvi belih štorilk, ki gnezdijo in valijo v severnih krajih Evrope, predvsem na Poljskem, v Nemčiji, na Holandskem in Danskem, tam kjer so veliki močvirja. Ptice selivke so dosegli, da se štorilje selijo deset tisoč kilometrov daleč po doeh ločenih poteh v Južno Afriko. Štorilje, ki gnezdijo v zahodni od nemške reke Weser, dosežejo v Afriko čez Francijo in Španijo, medtem ko iste, ki gnezdijo vzhodno od reke letijo čez Turčijo in ob Nilu nazvoj v deželo velikih afriških jezer, izmed katerih so Viktorijino, Njassovo in Tanganjsko največja.

Dežela teh jezer, ki leži na Ekvatorju, ne pozna zime in ptice najdejo tam obilno in

tečno hrano v milijardah žuželk vseh vrst, skozi vsa leta. Od tam odletijo štorilje v Južno Afriko, kjer se hranijo pretežno s kobilicami, ki so njih najljubša jed.

Prve dni aprila se vrnejo štorilje v Evropo za gnezditev. Mladici pa ostanejo še eno ali dve leti v Afriki. Tedaj se tudi oni vrnejo v Evropo, ne da bi gnezdili, ker so štiri leta stare samice gojne za valitev. Ti nad dve leti stari mladici spijo v velikih trumah na drevesih.

Odrasli samec prispe nekaj dni pred samico, da si jo izbere in pripravi gnezdo iz suhih vej, trave in papirja. Mnogokrat se med njimi vna me tuda borba za polastitev že pripravljene gnezda iz preteklih let. Ako štorilji ni moč gojiti gnezda na kakih stehi, ga postavijo tudi na vrh visokega drevesa.

Štorilje znese ponavadi štiri jajca in vidi sama, samec jo pa hrani in skrb za njeno varnost. Po tridesetih dneh se mladici izvalijo in tedaj se začnejo za starše trudopolni dnevi. Sprva jih pitajo, potem pa jim podkladajo raztrgano hrano; tudi vodo jim donosajo v kljuno.

Po desetih tednih gredo mladici iz gnezda in poskušajo po malem leteti. Preden zapustijo gnezdo, jih ljudje obročajo. Ljudje s štoriljami lepo ravna, kar vedo, da njih velika požrešnost čisti polja vsakovrstnih škodljivcev.

Na jesen se začnejo zbirati na dolocenem kraju in se pripravi na odhod; nekoga dne se dvignejo in odletijo proti jugu...

Zanimivo je slediti selitvi belih štorilk, ki gnezdijo in valijo v severnih krajih Evrope, predvsem na Poljskem, v Nemčiji, na Holandskem in Danskem, tam kjer so veliki močvirja. Ptice selivke so dosegli, da se štorilje selijo deset tisoč kilometrov daleč po doeh ločenih poteh v Južno Afriko. Štorilje, ki gnezdijo v zahodni od nemške reke Weser, dosežejo v Afriko čez Francijo in Španijo, medtem ko iste, ki gnezdijo vzhodno od reke letijo čez Turčijo in ob Nilu nazvoj v deželo velikih afriških jezer, izmed katerih so Viktorijino, Njassovo in Tanganjsko največja.

Dežela teh jezer, ki leži na Ekvatorju, ne pozna zime in ptice najdejo tam obilno in

tečno hrano v milijardah žuželk vseh vrst, skozi vsa leta. Od tam odletijo štorilje v Južno Afriko, kjer se hranijo pretežno s kobilicami, ki so njih najljubša jed.

Prve dni aprila se vrnejo štorilje v Evropo za gnezditev. Mladici pa ostanejo še eno ali dve leti v Afriki. Tedaj se tudi oni vrnejo v Evropo, ne da bi gnezdili, ker so štiri leta stare samice gojne za valitev. Ti nad dve leti stari mladici spijo v velikih trumah na drevesih.

Odrasli samec prispe nekaj dni pred samico, da si jo izbere in pripravi gnezdo iz suhih vej, trave in papirja. Mnogokrat se med njimi vna me tuda borba za polastitev že pripravljene gnezda iz preteklih let. Ako štorilji ni moč gojiti gnezda na kakih stehi, ga postavijo tudi na vrh visokega drevesa.

Štorilje znese ponavadi štiri jajca in vidi sama, samec jo pa hrani in skrb za njeno varnost. Po tridesetih dneh se mladici izvalijo in tedaj se začnejo za starše trudopolni dnevi. Sprva jih pitajo, potem pa jim podkladajo raztrgano hrano; tudi vodo jim donosajo v kljuno.

Po desetih tednih gredo mladici iz gnezda in poskušajo po malem leteti. Preden zapustijo gnezdo, jih ljudje obročajo. Ljudje s štoriljami lepo ravna, kar vedo, da njih velika požrešnost čisti polja vsakovrstnih škodljivcev.

Na jesen se začnejo zbirati na dolocenem kraju in se pripravi na odhod; nekoga dne se dvignejo in odletijo proti jugu...

Zanimivo je slediti selitvi belih štorilk, ki gnezdijo in valijo v severnih krajih Evrope, predvsem na Poljskem, v Nemčiji, na Holandskem in Danskem, tam kjer so veliki močvirja. Ptice selivke so dosegli, da se štorilje selijo deset tisoč kilometrov daleč po doeh ločenih poteh v Južno Afriko. Štorilje, ki gnezdijo v zahodni od nemške reke Weser, dosežejo v Afriko čez Francijo in Španijo, medtem ko iste, ki gnezdijo vzhodno od reke letijo čez Turčijo in ob Nilu nazvoj v deželo velikih afriških jezer, izmed katerih so Viktorijino, Njassovo in Tanganjsko največja.

Dežela teh jezer, ki leži na Ekvatorju, ne pozna zime in ptice najdejo tam obilno in

tečno hrano v milijardah žuželk vseh vrst, skozi vsa leta. Od tam odletijo štorilje v Južno Afriko, kjer se hranijo pretežno s kobilicami, ki so njih najljubša jed.

Prve dni aprila se vrnejo štorilje v Evropo za gnezditev. Mladici pa ostanejo še eno ali dve leti v Afriki. Tedaj se tudi oni vrnejo v Evropo, ne da bi gnezdili, ker so štiri leta stare samice gojne za valitev. Ti nad dve leti stari mladici spijo v velikih trumah na drevesih.

Odrasli samec prispe nekaj dni pred samico, da si jo izbere in pripravi gnezdo iz suhih vej, trave in papirja. Mnogokrat se med njimi vna me tuda borba za polastitev že pripravljene gnezda iz preteklih let. Ako štorilji ni moč gojiti gnezda na kakih stehi, ga postavijo tudi na vrh visokega drevesa.

Štorilje znese ponavadi štiri jajca in vidi sama, samec jo pa hrani in skrb za njeno varnost. Po tridesetih dneh se mladici izvalijo in tedaj se začnejo za starše trudopolni dnevi. Sprva jih pitajo, potem pa jim podkladajo raztrgano hrano; tudi vodo jim donosajo v kljuno.

Po desetih tednih gredo mladici iz gnezda in poskušajo po malem leteti. Preden zapustijo gnezdo, jih ljudje obročajo. Ljudje s štoriljami lepo ravna, kar vedo, da njih velika požrešnost čisti polja vsakovrstnih škodljivcev.

Na jesen se začnejo zbirati na dolocenem kraju in se pripravi na odhod; nekoga dne se dvignejo in odletijo proti jugu...

Zanimivo je slediti selitvi belih štorilk, ki gnezdijo in valijo v severnih krajih Evrope, predvsem na Poljskem, v Nemčiji, na Holandskem in Danskem, tam kjer so veliki močvirja. Ptice selivke so dosegli, da se štorilje selijo deset tisoč kilometrov daleč po doeh ločenih poteh v Južno Afriko. Štorilje, ki gnezdijo v zahodni od nemške reke Weser, dosežejo v Afriko čez Francijo in Španijo, medtem ko iste, ki gnezdijo vzhodno od reke letijo čez Turčijo in ob Nilu nazvoj v deželo velikih afriških jezer, izmed katerih so Viktorijino, Njassovo in Tanganjsko največja.

Dežela teh jezer, ki leži na Ekvatorju, ne pozna zime in ptice najdejo tam obilno in

tečno hrano v milijardah žuželk vseh vrst, skozi vsa leta. Od tam odletijo štorilje v Južno Afriko, kjer se hranijo pretežno s kobilicami, ki so njih najljubša jed.

Prve dni aprila se vrnejo štorilje v Evropo za gnezditev. Mladici pa ostanejo še eno ali dve leti v Afriki. Tedaj se tudi oni vrnejo v Evropo, ne da bi gnezdili, ker so štiri leta stare samice gojne za valitev. Ti nad dve leti stari mladici spijo v velikih trumah na drevesih.

Odrasli samec prispe nekaj dni pred samico, da si jo izbere in pripravi gnezdo iz suhih vej, trave in papirja. Mnogokrat se med njimi vna me tuda borba za polastitev že pripravljene gnezda iz preteklih let. Ako štorilji ni moč gojiti gnezda na kakih stehi, ga postavijo tudi na vrh visokega drevesa.

Štorilje znese ponavadi štiri jajca in vidi sama, samec jo pa hrani in skrb za njeno varnost. Po tridesetih dneh se mladici izvalijo in tedaj se začnejo za starše trudopolni dnevi. Sprva jih pitajo, potem pa jim podkladajo raztrgano hrano; tudi vodo jim donosajo v kljuno.

Po desetih tednih gredo mladici iz gnezda in poskušajo po malem leteti. Preden zapustijo gnezdo, jih ljudje obročajo. Ljudje s štoriljami lepo ravna, kar vedo, da njih velika požrešnost čisti polja vsakovrstnih škodljivcev.

Na jesen se začnejo zbirati na dolocenem kraju in se pripravi na odhod; nekoga dne se dvignejo in odletijo proti jugu...

Zanimivo je slediti selitvi belih štorilk, ki gnezdijo in valijo v severnih krajih Evrope, predvsem na Poljskem, v Nemčiji, na Holandskem in Danskem, tam kjer so veliki močvirja. Ptice selivke so dosegli, da se štorilje selijo deset tisoč kilometrov daleč po doeh ločenih poteh v Južno Afriko. Štorilje, ki gnezdijo v zahodni od nemške reke Weser, dosežejo v Afriko čez Francijo in Španijo, medtem ko iste, ki gnezdijo vzhodno od reke letijo čez Turčijo in ob Nilu nazvoj v deželo velikih afriških jezer, izmed katerih so Viktorijino, Njassovo in Tanganjsko največja.

Dežela teh jezer, ki leži na Ekvatorju, ne pozna zime in ptice najdejo tam obilno in

tečno hrano v milijardah žuželk vseh vrst, skozi vsa leta. Od tam odletijo štorilje v Južno Afriko, kjer se hranijo pretežno s kobilicami, ki so njih najljubša jed.

Prve dni aprila se vrnejo štorilje v Evropo za gnezditev. Mladici pa ostanejo še eno ali dve leti v Afriki. Tedaj se tudi oni vrnejo v Evropo, ne da bi gnezdili, ker so štiri leta stare samice gojne za valitev. Ti nad dve leti stari mladici spijo v velikih trumah na drevesih.

Odrasli samec prispe nekaj dni pred samico, da si jo izbere in pripravi gnezdo iz suhih vej, trave in papirja. Mnogokrat se med njimi vna me tuda borba za polastitev že pripravljene gnezda iz preteklih let. Ako štorilji ni moč gojiti gnezda na kakih stehi, ga postavijo tudi na vrh visokega drevesa.

Štorilje znese ponavadi štiri jajca in vidi sama, samec jo pa hrani in skrb za njeno varnost. Po tridesetih dneh se mladici izvalijo in tedaj se začnejo za starše trudopolni dnevi. Sprva jih pitajo, potem pa jim podkladajo raztrgano hrano; tudi vodo jim donosajo v kljuno.

Po desetih tednih gredo mladici iz gnezda in poskušajo po malem leteti. Preden zapustijo gnezdo, jih ljudje obročajo. Ljudje s štoriljami lepo ravna, kar vedo, da njih velika požrešnost čisti polja vsakovrstnih škodljivcev.

Na jesen se začnejo zbirati na dolocenem kraju in se pripravi na odhod; nekoga dne se dvignejo in odletijo proti jugu...

Zanimivo je slediti selitvi belih štorilk, ki gnezdijo in valijo v severnih krajih Evrope, predvsem na Poljskem, v Nemčiji, na Holandskem in Danskem, tam kjer so veliki močvirja. Ptice selivke so dosegli, da se štorilje selijo deset tisoč kilometrov daleč po doeh ločenih poteh v Južno Afriko. Štorilje, ki gnezdijo v zahodni od nemške reke Weser, dosežejo v Afriko čez Francijo in Španijo, medtem ko iste, ki gnezdijo vzhodno od reke letijo čez Turčijo in ob Nilu nazvoj v deželo velikih afriških jezer, izmed katerih so Viktorijino, Njassovo in Tanganjsko največja.

Dežela teh jezer, ki leži na Ekvatorju, ne pozna zime in ptice najdejo tam obilno in

tečno hrano v milijardah žuželk vseh vrst, skozi vsa leta. Od tam odletijo štorilje v Južno Afriko, kjer se hranijo pretežno s kobilicami, ki so njih najljubša jed.

Prve dni aprila se vrnejo štorilje v Evropo za gnezditev. Mladici pa ostanejo še eno ali dve leti v Afriki. Tedaj se tudi oni vrnejo v Evropo, ne da bi gnezdili, ker so štiri leta stare samice gojne za valitev. Ti nad dve leti stari mladici spijo v velikih trumah na drevesih.

Odrasli samec prispe nekaj dni pred samico, da si jo izbere in pripravi gnezdo iz suhih vej, trave in papirja. Mnogokrat se med njimi vna me tuda borba za polastitev že pripravljene gnezda iz preteklih let. Ako štorilji ni moč gojiti gnezda na kakih stehi, ga postavijo tudi na vrh visokega drevesa.

Štorilje znese ponavadi štiri jajca in vidi sama, samec jo pa hrani in skrb za njeno varnost. Po tridesetih dneh se mladici izvalijo in tedaj se začnejo za starše trudopolni dnevi. Sprva jih pitajo, potem pa jim podkladajo raztrgano hrano; tudi vodo jim donosajo v kljuno.

Po desetih tednih gredo mladici iz gnezda in poskušajo po malem leteti. Preden zapustijo gnezdo, jih ljudje obročajo. Ljudje s štoriljami lepo ravna, kar vedo, da njih velika požrešnost čisti polja vsakovrstnih škodljivcev.

Na jesen se začnejo zbirati na dolocenem kraju in se pripravi na odhod; nekoga dne se dvignejo in odletijo proti jugu...

Zanimivo je slediti selitvi belih štorilk, ki gnezdijo in valijo v severnih krajih Evrope, predvsem na Poljskem, v Nemčiji, na Holandskem in Danskem, tam kjer so veliki močvirja. Ptice selivke so dosegli, da se štorilje selijo deset tisoč kilometrov daleč po doeh ločenih poteh v Južno Afriko. Štorilje, ki gnezdijo v zahodni od nemške reke Weser, dosežejo v Afriko čez Francijo in Španijo, medtem ko iste, ki gnezdijo vzhodno od reke letijo čez Turčijo in ob Nilu nazvoj v deželo velikih afriških jezer, izmed katerih so Viktorijino, Njassovo in Tanganjsko največja.

Dežela teh jezer, ki leži na Ekvatorju, ne pozna zime in ptice najdejo tam obilno in

tečno hrano v milijardah žuželk vseh vrst, skozi vsa leta. Od tam odletijo štorilje v Ju

VREME

Vremenska napoved za danes:
Kratkotrajna razjasnitev z
rahlim padcem temperature.
— Včerajšnja najvišja tem-
peratura v Trstu je dosegla 11,6; najnižja
10,1 stopinj.

OBSODBA

ki se mora razveljaviti

(Nadaljevanje s 1. strani)

Temu se nimamo kaj čuditi. Ni prvi, da se vladjo pred so-
bo v obdobju znani borci iz
protiitalijanske boje, med-
tem ko se notorni fašistični
klanci svedočijo sprejeto po-
vseh italijanskih mestih in tu-
tu pri nas, za izredne zasluge
pri izvrševanju nestranskih po-
kolov med drugo svetovno vojno
v Jugoslaviji in drugje pa se
jim dodeljuje odgovorne po-
litične, upravne in druge funk-
cije. Čemu se čudimo je to, da
za zavezniška vojaška uprava
še do danes ni zapopadla, ka-
ko pravzaprav vse to pomeni
ponovno obujanje in rehabilita-
cijo fašizma, torej ustvarjan-
je na tem ozemlju ne samo
žarišča starih političnih spo-
radov, nespornost in trenj,
marveč pravico strateško dis-
pozicijo za ponovni imperiali-
stični napad proti sosedni Ju-
goslaviji, ki je že tako od vseh
strani donoli ogrožena. Čudimo
se nadalje, da morejo odgo-
vorni čimisti pri Zavezniški
vojaški upravi tako neprizade-
to gledati, kako tukajšnji pra-
vosodni organi na najbolj pre-
zirljiv ter omalovažujoč način
pomotajo s pravnimi odredba-
mi, izdanimi prav od te voja-
ške uprave, v našem primeru
z ukazom o amnestiji, ki sta
bila Gruden in Pertot na nje-
govih osnovi enkrat za vse
na kazi za storjeno okužnost
dejanje. Toda, kar nas najbolj
prizadeva, kar pomeni za nas
najbolj nesprejemljivo anarhi-
zmem svoje vrste, pa je to, da
sta se Gruden in Pertot za
svoje dejanje sploh morala za-
govarjati pred sodiščem, če-
prav jih je za tem rešil pred-
kazniški ukaz o amnestiji. Kaj-
ti s tem je bila vendarle izre-
čena nad obema partizanskima
borcem huda moralna obsoda,
ki naj bi istosčasno bila tu-
di obodnja vsakega osvobodilne-
ga gibanja. Prav to pa je
osnovni cilj italijanskim im-
perialistom, ki se pred našimi
očmi vsak dan bolj spreminja-
jo v fašiste starega kova.

Toda, upravljal bi generala
Wintertona in vse, ki so odgo-
vorni za svobodno, demokrati-
čen razvoj tega ozemlja, ali
imajo tudi oni odpor in borbo
proti fašizmu za kriminal, vse
borce za svobodo, ki so se kot
njihovi zavezniki borili proti
istemu sovražniku, pa za abal-
kanske barbarske hode! Če
tako mislijo, kar bi šlo sklepa-
ti iz njihovega tešega pristan-
ka na izrečeno obsodo, kakor
tudi iz tega, da so potem in-
diferentno prenesli grobo kri-
stev enega od členov mirovne
pogodbe z Italijo, ki je z
njim ukončena nepregoltni-
vost tisočih pripadnikov narod-
nosvobodnih vojaških for-
macij za dejanja, izvršena v
borbi proti fašizmu, potem se
samo upravičeno, je čemu je
v. pr. angleški minister Eden,
ko je pred kratkim obiskal
Beograd, tako laskavo ocenil
vlogo in prispevek jugoslovans-
kega osvobodilnega gibanja v
zadnji svetovni vojni! Vsičuje
se nam mišljenju, kot da bi
oni pac kakor kaže položaj, eno
misli drugo govoriti, ali pa,
da so se rimski emisarji, po-
slani na naše ozemlje, že
povzpeli do nekakšne oblasti
nad oblastjo, ki so danes oni
do nje brez vsake moči. Tako
v prvem kot drugem primeru
bi to bilo v največji opreki z
načeli in stremiljenci OZN, ki
jo na tem ozemlju predstavl-
ja.

Se eno je mogoče, namreč da
imajo general Winterton in so-
delavci obravnavani proces ter
obsodo za zadevo tako ne-
znatnega značaja, da se vanjo
ne gre vpletati, ker jo bodo
rešili pač za to pristojni orga-
ni. To je usodna zmot, kajti
nikakor ne gre za neznatno za-
devo, ki se zanjo ne gre briga-
ti, pač pa za bistveno načelo
vprašanje širkega političnega
značaja, pri katerem gre za to,
da damo odgovor, ali smo za
demokracijo ali za fašizem, za
pravico ali krivico, pri zaključ-
ni analizi, ali smo za to, da se
ustvarjajo — tako tu kot
povsod — elementi miru ali
ona, ki bodo privedli svet do
novega prelivanja krvi. Tega
pa bi se morala zavedati tudi
Zavezniška vojaška uprava kot
predstavica tiste visoke Usta-
nove na tem ozemlju, ki je
njen najvišji smoter prav utr-
ditve demokracije ter ohrani-
te miru.

Zato menimo, da je najmanj,
kar lahko zahtevamo, to, da se
enkrat za vselej razveljavi
— ne samo revidira, marveč
dokončno razveljavi — absur-
dna obsoda nad hrabrimi
partizanskimi borcem Gruden
in Pertotom in se tako
obenem dokončno podcuja im-
portirani italijanski funkcion-
arji, da tukaj še nikakor ni
Italija.

D. F.

Angleška vodikova bomba

SYDNEY, 29. — Kakor poro-
ča dopisnik londonskega lista
«Sunday Herald» iz Sydneya,
bo Churchill ob priliki gospo-
darske konference v Londonu
razpravljati z avstralskim mi-
nistrom predsednikom Men-
ziesom o možnosti vodikovih
poskusov na otočju Montebell-
o, do katerih naj bi prišlo
čez dve leti. Dopisnik zagotavl-
ja, da se to dela za angleško
vodikovo bombo šele začela,
vendar da se nadaljuje brez
prestanika v nekem tajnem
tehničnem središču izven lon-
donskega predmestja.

SUDAN ZAHTEVA LIKVIDACIJO KONDOMINIJA

Angleško-egiptovska pogajanja v Kairu

Egipt predlaga imenovanje nevtralne komisije, ki naj bi bila
dodeljena kot svetovalka generalnemu guvernerju Sudana

LONDON, 29. — Uradni kro-
gi izjavljajo, da mora priti
med Anglijo in Egiptom do na-
daljnjih pogajanj v sudanskem
vprašanju, preden bi se zaklju-
čil kakršenkoli sporazum glede
bodočnosti tega ozemlja. V
zunanem ministertvu prouča-
je poročilo, ki ga je poslal
angleški poslanik Stevenson v
Kairu in ki se nanaša na nje-
gove razgovore z egiptovskim
ministrom predsednikom Na-
gibom.

Glavno točko spora predstavl-
ja baje egiptovski predlog ki
zahteva imenovanje sedem-
članske nevtralne komisije pod
predsedstvom Indije ali Paki-
stana, ki naj bi bila kot sve-
tovalka dodeljena generalnemu
guvernerju Sudana med pre-
hodno dobo. Drugo nerodno
točko egiptovskega predloga
naj bi predstavljale klavzule,
na podlagi katerih je južni del
Sudana pristal na enotno usta-
vo. Vendar menijo v uradnih
krogih, da egiptovski predlogi
niso takega značaja, da bi la-
hko ovrhali dokončen sporazum
med Egiptom in Anglijo.

Generalna skupščina sudan-
ske unionistične stranke je
veliko večino odobrila spo-
razum, ki je bil sklenjen v Kai-
ru med predstavnikmi raznih
unionističnih strank in egipt-
ovskiimi voditelji. Resolucija
sprejeta na zasedanju skupš-
tine, trdi, da predstavljajo egipt-
ovski predlogi najmanj, kar
se lahko zahteva in poudarja,
da ti predlogi ne smejo biti
spremenjeni med angleško-

Protiangleške demonstracije

v Iranu

TEHERAN, 29. — V znak so-
lidarnosti z žrtvami, ki so jih
pretekli teden zahtevali neredi
v Iraku, je prišlo danes sko-
raj v vseh pokrajnah Irana do
protiangleških manifestacij. V
Sopadnih s policijo je bilo v
Teheranu ranjenih več oseb.
Množica je uprizorila demon-
stracije na poziv predsedni-
ka zbornice in verskega vodi-
telja Kašanija. Na žalni sve-
čanosti v počastitev iraških
žrtv, do katere je prišlo v
Teheranu, so govorniki napad-
li Angleže in Američane.
Eden izmed govornikov je po-
udaril, da bodo v primeru po-
trebe Iranci takoj priskočili
na pomoč Iraku.

ZASTOJ V FRANOSKO TUNISKI POGAJANJH

Francija zurača odgovornost na beja

Zadnja francoska nota trdi, da trinajstčlanski
svet ne predstavlja tuniskega javnega mnenja

TUNIS, 29. — Francoska vla-
da je danes dostavila tunisku-
mu beju noto, sestavljeno v do-
kaj ostrem tonu in z opozori-
lo, naj prevzame vso odgo-
vornost in pošlje takojšnji od-
govor v zvezi z bodošimi fran-
cosko-tuniskimi pogajanjimi
reformam. Noto je izročil beju
osebno francoski rezident ge-
neral De Hauteclocque. Odgo-
varjaljo na enega izmed prej-
šnjih diplomatskih dokumentov,
v katerem je obtoževal Fran-
cijo, da skuša vsiliti svoj pro-
gram reform, ugotavlja fran-
coska nota, da pariška vlada ni
imela nikdar namena vsiljevati
programa o reformah z avtorita-
tativnimi metodami. Zaradi te-
ga, nadaljuje nota, menimo, da
mora v teh težkih okoliščinah

bej prevzeti odgovornost in na
medvomen način pokazati do-
bro voljo za rešitev vprašanja z
neposrednimi pogajanjimi, odnos-
no z imenovanjem mešane fran-
cosko-tuniske komisije. Noto
se zaključuje s pripombo,
da je Francija takoj priprav-
ljena imenovati svoje člane v
komisijo.

Francoska nota noče upošte-
vati poročila, ki ga je sestavl-
il 13-članski svet, češ da je bil
svet imenovan na pristanski
način in ne predstavlja tuni-
skega javnega mnenja. Kakor
znano, je prišlo tuniško vpra-
šanje pred OZN, čeprav se Fran-
cija ne upira z utemeljitvijo,
da ZN niso kompetentni forum,
ki bi lahko razpravljali o tem
vprašanju.

SPORTNI DNEVNIK

NEPRIČAKOVAN KONEC FINALNE TEKME ZA JUGOSL. POKAL

Partizan-Crvena zvezda 6-0 (3-0)

Nad 50.000 gledalcev je ploskalo brezhibni igri
zmagovalcev - Na tekmovalstvu nastopilo 1647 društev

BEOGRAD, 29. — Daleč naj-
važnejši sportni dogodek zad-
njega časa je bila današnja fi-
nalna nogometna tekma za Ju-
goslovanski pokal. Nastopila
sta dva stara nasprotnika, beo-
gradski enajstoričnik Partizana in
Crvena zvezda. Prickovala se
je izenačena borba. Partizan je
presenetil in razveselil svoje
prizivce z visoko zmago 6-0
(3-0). Gole so dali: Valok 2 in
Zebec v prvem polčasu ter Ze-
bec, Bobek in Veselinović v
drugem delu igre.

Nad 50.000 gledalcev je plo-
skalo lepim potezom in golom
Partizana, ki je tako drugič
osvojil pokal meršala Tita. Re-
zultat je pravilen in bi lahko
bil celo višji, ako napadali
Partizana ne bi zastreljali ne-
kaj ugodnih prilik. Zvezda je
imela črn dan in so v njenih
vrstah vsi do zadnjega igrali
povprečno. Pri zmagovalnem
moštvi ni bilo slabih mest.

Moštvo Partizana je nastopi-

lo v naslednji postavi: Stojano-
vič; Belin, Čolić; Čajkovski,
Stefanović, Jovanović; Valok,
Veselinović, Bobek, Atanacko-
vič, Zebec.

Na letošnjem pokalnem tek-
movalstvu je nastopilo 1647 dru-
stev.

Avstrijci bodo najeli
angleškega trenerja

DUNAJ, 29. — Podpredsed-
nik avstrijske nogometne zveze
Frey je predlagal, naj bi najeli
za vodstvo državne reprezen-
tacije angleškega trenerja, ki
bi pripravil enajstorično do sve-
tovnega prvenstva 1954. Ne-
zadovoljstvo nad načinom igre
je nastalo zaradi zadnjih ne-
uspehov Avstrije. Od postih
mednarodnih tekem letos Av-
striji niti enkrat niso zmagali,
preteklo nedeljo pa so igrali
proti celotno celo proti povpre-
nim Portugalcem (1-1).

NOGOMET

Split - Zagreb 2 - 3

BEOGRAD, 29. — Na praznik
republike so odigrali dve važni
prijateljski tekmi. V Skoplju
sta po nezanimivi igri domači
Vardar in subotički Spartak
igrali neodločeno 3-3; v Splitu
pa sta nastopili reprezentanci
Zagreba in Splita. Domačini so
bili boljši, vendar so izgubili
z 2-3.

Mihalič zmagal
na „Teku republike“

LJUBLJANA, 29. — Na tradi-
cionalnem «Teku republike»
je nastopilo 115 tekmovalcev.
Na 4 in pol kilometre dolgi
progi je na cilj pred Narodnim
domom prvi prišel letnik lanko-
letni zmagovalec Mihalič, član
beogradskega Partizana, ki po
velikih uspehih sezone marljivo
trenira za nastop v svetitem
polnočnem teku po cestah Sao
Paula. Na drugo mesto se je
plasiral Ceraj, tudi član Parti-
zana, tretji pa je bil domačin
Kranjc.

Tenis

Francija - Italija 2-1

PARIZ, 29. — Rezultati te-
niškega dvoboja Francija - Ita-
lija, Merlo - Molinari 6-4, 3-6,
6-1, 7-5; Haillet - Bergamo 6-3,
2-6, 6-3, 6-4; Destremieu - de
La Halle - Pietrangeli - Fa-
chini 3-6 15-13, 6-0, 6-4.
Dvoboj je veljaven za pokal
švedskega kralja.

Šahovski šampionat

BEOGRAD, 29. — Rezultati
prekinjenih partij petega kola:
Trifunović - Rabar 1-0; Djura-
šević - Krivic in Puc - Dija
so ponovno prekinili.

Sesto kolo: Pirc - Fuderer
prekinjeno v boljši poziciji za
črna, Andrić - Ivkov remi,
Matanović - Udovčić 0-1, Ne-
deljković - Gligorić, prekinjeno
v nejasni poziciji, Kržišnik -
Trifunović, prekinjeno v boljši
poziciji za črna, Dija - Dju-
rašević prekinjeno, Milčić - Puc
prekinjeno, Rabar - Božić 1-0,
Vuković - Trajković remi.
Stanje: Trifunović 4 (1); Iv-
kov 4, Pirc, Fuderer, Gligorić
3,5 (1); Dija.

KINO

V TRSTI

Rossetti, 15.00: «Naval Mongolova»,
A. Blyth, D. Ferrara.
Excelsior, 13.45: «Oči brez izraza»
Nazionale, 13.30: «Veliko nebo».
K. Douglas.
Fenice, 15.00: «Ranč Notorious».
Filodrammatico, 14.00: «Afriška
kraljica», K. Hepburn, Bogart.
Arcobaleno, 14.30: «Gospodval-
ka nad usodo», S. Hayward.
Astra Rojan, 14.30: «Jastrebi ne
letajo», A. Steel, D. Sheridan.
Alibardi, 13.30: «Luisianski ri-
bica», K. Grayson, M. Lanza.
Ariston, 14.00: «Zigzagelove no-
rosti», E. Williams.
Armonia, 13.45: «Rdeče srčice».
Aurora, 14.00: «Kupčija z belim
blagom», E. Rossi Drago.
Garibaldi, 14.00: «Mornarjeva
krivdica», D. Bogarde.
Ideal, 14.30: «Grmeči morskoli-
kova», J. Wayne.
Impero, 14.00: «Pozejenje», Mar-
ka Rökk.
Italia, 14.30: «Anas», Silvano Man-
gano, V. Gassman, R. Vallone.
Viale, 14.30: «Mata Hari», G. Gar-
bo, R. Novarro.
Kino ob morju, 15.00: «Salerno
ob uru», K. D. Andrews.
Moderno, 14.00: «Kacija Cicerona».
Massimo, 14.00: «Dva tedna lu-
benja», J. Powell, R. Montalban.
Savona, 13.30: «En dan v New
Yorku», K. Kelly.
Secolo, 14.00: «Odpadnikovo zna-
menje», C. Charisse.
Ferroviario, (S. Vito), 14.30:
«Nedokončan ples», M. O'Brien.
Vittorio Veneto, 14.00: «Duša in
srce», F. Tagliavini.
Azzurro, 14.00: «Frizer za gospe»,
Fernandel.
Belvedere, 14.00: «Ognjeni loko-
strelci», B. Lancaster, V. Mayo.
Marconi, 14.00: «Zorrove sanje».
Novo cine, 14.00: «Dvor kralja
Arturja», B. Crosby.
Odeon, 13.45: «Dekleta s Spanske-
ga trga», L. Bosc, C. Greco.
Radio, 13.30: «Zapuščen otroci».

JUGOSLOVANSKE

CONE TRSTA

254,6 m ali 1178 kc

PONEDELJEK, 1. dec. 1952

11.00 Igra orkester JLA iz Por-
toroza, 11.30 Zena in dom, 13.30
Poročila, 14.30 Iz sportnega sveta,
14.40 Domači zvoki, 17.30 F.
Lehar: «Glasbeni spomini», 17.40
Pesmi jugoslovanskih narodov.
18.15 Prolet evropske tragedije
William Shakespeare v glasbi.
19.00 Večerne vesti, 23.10 Glasba
za lahko noč, 23.30 Zadnja poro-
čila.

TRST II.

306,1 m ali 980 kc-sec

JUGOSLOVANSKE

CONE TRSTA

254,6 m ali 1178 kc

NEDELJA, 30. novembra 1952

8.00 Poročila, 8.15 Jutrana glas-
ba, 8.30 Za naše kmetovalce, 9.00
Mladinska oddaja: Jurček in trije
razbojniki — pogovor s pionirji.
13.00 Promenadni koncert, 13.30
Poročila, 13.45 Glasba po željah.
14.30 Vigred približa se, 15.00 Ve-
seli orkestri in marsikaj vmes —
igrajo za židano voljo in ples.
16.30 Slušna igra: Oskar Venturi-
ni: Požar v Brdih, 17.30 Jože
Planner: Dvorni ples — valček.
17.40 Jugoslavija v narodni pes-
mi, 18.15 Jurina i Franina, 18.30
Slovenska pesen o slovenskem
jadrani, 19.00 Večerne vesti, 23.10
Glasba za lahko noč, 23.30 Zadnja
poročila.

TRST II.

306,1 m ali 980 kc-sec

8.00 Jutrana glasba, 8.15 Po-
ročila, 8.30 Lahke melodije, 9.00
Kmetijska oddaja, 9.30 Zabavna
glasba, 11.15 Oddaja za najmlaj-
še, 12.00 Vesela glasba, 12.45 Po-
ročila, 13.00 Glasba po željah.
15.00 Koncert komornega zbora
Skrjanček, 15.30 Lahki orkestri.
16.00 Maio za salo — malo zares.
16.30 Glasba iz baletov, 17.00 Pri-
jubljene melodije, 17.30 Plesna
čajanka, 18.10 Parada evropskih
godb, 18.30 Operetni motivi, 19.00
Iz filmskega sveta, 19.45 Poročila.
20.00 Folklorni plesi in motivi.
20.35 Pesta glasba, 21.00 Chopin:
Koncert za klavir št. 2, 21.30 Iz-
brana lirika, 21.40 Večerne melo-
dije, 22.00 Puccini: La Boheme,
1. in 2. dejanje, 22.55 Večerni
ples, 23.15 Poročila, 23.32 Polnoč-
na glasba.

TRST I.

13.30 Melodijni orkester pod
vodstvom G. Cergolija, 14.30 Gla-
soma Puccini: Izbrani odlomki iz
opere «La Boheme», 15.30 Prens-
drugega polčasa ene od nogo-
metnih tekem italijanskega držav-
nega prvenstva, 16.30 Slajna gla-
sba, 17.00 Orkester ritmov in pes-
mi, 17.30 Simfonični koncert, 18.45
Radijski festival neapeljske pes-
mi, 19.15 Plesna glasba, 20.35 Hu-
moristična enciklopedija, 23.00

KROJAŠKI SALON

M. MOZETIČ

Trg Garibaldi 11, tel. 90-280

za dame

in gospode

NAJMODERNEJŠA IZ-
DELAVA, TAJERJEVI
PLASCEV, OBLEK, ITD

Velika izbira, dobrega in
moderna blaga najbi-
nejših tovarov.

PLAČILNE OLAJŠAVE

druga s o. j.

UVOZ - IZVOZ ŽIVINE

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

TRST - UL. VALDIRIVO ŠT. 35/II - TEL. 31-942

Italijanske pesmi, 23.30 Plesna

glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

10.00 Dopoldanski simfonični
koncert, 11.00 Zgodbe in ugan-
ke pripoveduje Mamica Komano-
va, 12.30 Poročila, 12.40 Zabavna
glasba, 13.00 Pogovor s poslušal-
ci, 15.10 Zabavna glasba, 15.40
Polke in valčki, 16.00 Lepe melo-
dije, 16.30 Radijska igra, 17.30
Promenadni koncert, 18.15 Mail
koncert lahke glasbe, 20.00 Ga-
etano Donizetti: Ljubavni napoj,
operni prerez, 22.00 Poročila.

JUGOSLOVANSKE

CONE TRSTA

254,6 m ali 1178 kc

PONEDELJEK, 1. dec. 1952

11.00 Igra orkester JLA iz Por-
toroza, 11.30 Zena in dom, 13.30
Poročila, 14.30 Iz sportnega sveta,
14.40 Domači zvoki, 17.30 F.
Lehar: «Glasbeni spomini», 17.40
Pesmi jugoslovanskih narodov.
18.15 Prolet evropske tragedije
William Shakespeare v glasbi.
19.00 Večerne vesti, 23.10 Glasba
za lahko noč, 23.30 Zadnja poro-
čila.

TRST II.

306,1 m ali 980 kc-sec

JUGOSLOVANSKE

CONE TRSTA

254,6 m ali 1178 kc

NEDELJA, 30. novembra 1952

8.00 Poročila, 8.15 Jutrana glas-
ba, 8.30 Za naše kmetovalce, 9.00
Mladinska oddaja: Jurček in trije
razbojniki — pogovor s pionirji.
13.00 Promenadni koncert, 13.30
Poročila, 13.45 Glasba po željah.
14.30 Vigred približa se, 15.00 Ve-
seli orkestri in marsikaj vmes —
igrajo za židano voljo in ples.
16.30 Slušna igra: Oskar Venturi-
ni: Požar v Brdih, 17.30 Jože
Planner: Dvorni ples — valček.
17.40 Jugoslavija v narodni pes-
mi, 18.15 Jurina i Franina, 18.30
Slovenska pesen o